

370.71

W170

53

การฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ักศึกษา ของอาจารย์วิทยาดัศฎภาคเหนือ

ปริญญานิพนธ์

ของ

พรรณี เล็กวุฒิกานต์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

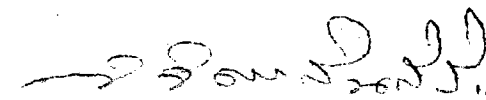
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

พฤษภาคม 2522

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

82958

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำวันสัปดาห์ได้พิจารณาปริมาณพันธบัตรนี้แล้ว เห็น
สมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

.....ประธาน

.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

การทำปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ได้รับความช่วยเหลือและแนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ลีนลิริและอาจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง ที่กรุณารับเป็นที่ปรึกษา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณอาจารย์พรสวรรค์ ลีป้อ วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ อาจารย์สุวิมล บุญญานันท์ วิทยาลัยครูกำแพงเพชร อาจารย์อุรา บุญชาติ วิทยาลัยครูนครสวรรค์ อาจารย์สุพจน์ เอี่ยมอดุลย์ วิทยาลัยครูลำปาง อาจารย์วรรณภา คารมณไพรัชญ์ วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ อาจารย์จรัส พรหมคำตัน อาจารย์สุมิตรา จอมมาวรรณ และ อาจารย์เรณู อรรธราเมตร์ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ ซึ่งได้ช่วยเหลือในการเก็บแบบสอบถามตามวิทยาลัยครูทั้งกล่าวให้แก่ผู้วิจัย พร้อมกับขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บแบบสอบถามทั้งกล่าวด้วย โดยเฉพาะ คุณธีระ นทีวุฒิกุล คุณบุญทัน เป่าเจริญ คุณสมสวาท เจริญฤทธิ์ คุณบุพา บุญยะและคุณสุวรรณี ศรีคุณ และอาจารย์วิทยาลัยครูทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือ จนกระทั่งงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สังก ดุหรานันท์ ที่ได้ให้แนวทางในการสร้างแบบสอบถาม กับอาจารย์คุณ หาญตระกูล และคุณสุชิน เอื้อทรงจิตต์ ที่ได้ช่วยเหลือขณะทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้ด้วย

พรรณี เล็กวุฒิกานต์

พฤศจิกายน 2522

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
หลักสูตรการฝึกหัดครูและสภาพการฝึกสมรรถภาพครู	8
ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานของครู	15
เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	26
กลุ่มตัวอย่าง	26
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	27
การสร้างเครื่องมือ	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
ลักษณะที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
ลำดับขั้นของการวิเคราะห์ข้อมูล	36
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	การวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์	37
	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครู ...	46
	การวิเคราะห์หาอันดับความสำคัญสมรรถภาพครูที่จะฝึกให้แก่นักศึกษา ของอาจารย์วิทยาลัยครู	62
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	64
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	64
	กลุ่มตัวอย่าง	64
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	64
	การวิเคราะห์ข้อมูล	65
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
	อภิปรายผล	69
	ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	72
	ข้อเสนอแนะทั่วไป	76
	ข้อเสนอแนะในการวิจัย	77
	บรรณานุกรม	78
	ภาคผนวก	85

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ประชากรผู้ไม่รู้หนังสือทั่วประเทศ จำแนกตามภาคภูมิศาสตร์	2
2	จำนวนอาจารย์ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจากวิทยาลัยครูภาคเหนือ จำแนกตามคณะวิชาและสถาบัน	27
3	จำนวนแบบสอบถามที่ไ้รับคืน จำแนกตามคณะวิชาแต่ละวิทยาลัยครู .	32
4	จำนวนแบบสอบถามที่ไ้รับคืน จำแนกตามวุฒิและอายุราชการของอาจารย์แต่ละวิทยาลัยครู	33
5	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครู ความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูและปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา จำแนกตามวุฒิ	37
6	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครู ความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูและปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา จำแนกตามอายุราชการ	38
7	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครู 5 ด้านให้แก่นักศึกษา จำแนกตามวุฒิ	39
8	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครู 5 ด้านให้แก่นักศึกษา จำแนกตามอายุราชการ	40
9	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครู 5 ด้านให้แก่นักศึกษา จำแนกตามวุฒิ	41
10	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครู 5 ด้านให้แก่นักศึกษา จำแนกตามอายุราชการ	42
11	ความถี่ของความคิดเห็นด้านความคาดหวังของอาจารย์ที่ต้องการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาเพิ่มเติมแต่ละสมรรถภาพครู	43

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
12	ความถี่ของปัญหาที่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครู ของ อาจารย์วิทยาลัยครูเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในแบบสอบถาม	44
13	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึก สมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา จำแนกตามวุฒิ	47
14	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อความคาดหวัง การฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา จำแนกตามวุฒิ	48
15	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึก สมรรถภาพครู 5 ด้านให้แก่นักศึกษา จำแนกตามวุฒิ	49
16	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อความคาดหวัง การฝึกสมรรถภาพครู 5 ด้านให้แก่นักศึกษา จำแนกตามวุฒิ ..	51
17	เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของอาจารย์ต่อ สภาพการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา จำแนกตามอายุ ราชการ	53
18	เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของอาจารย์ต่อ ความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา จำแนกตาม อายุราชการ	54
19	เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของอาจารย์ต่อ สภาพการฝึกสมรรถภาพครู 5 ด้าน ให้แก่นักศึกษา จำแนก ตามอายุราชการ	55
20	เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของอาจารย์ต่อ ความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครู 5 ด้านให้แก่ศึกษา จำแนกตามอายุราชการ	57

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
21	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยปัญหาการฝึกสมรรถภาพครูของอาจารย์ ให้นักศึกษา จำแนกตามวุฒิ	59
22	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยปัญหาการฝึกสมรรถภาพครูของอาจารย์ ให้นักศึกษา จำแนกตามอายุราชการ	60
23	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยปัญหาการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา ของอาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกันเป็นรายคู่	61
24	ความถี่การจัดอันดับสมรรถภาพครูของอาจารย์วิทยาลับครู	62
25	การจัดอันดับความสำคัญของสมรรถภาพครูที่จะฝึกให้นักศึกษา ของอาจารย์วิทยาลับครู	63

บัญชีภาพประกอบ

บัญชีภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้างหลักสูตรการฝึกหัดครูที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย แม่ฟ้าหลวง เขต แอมไฮร์ส	10
2 โครงสร้างหลักสูตรการฝึกหัดครูที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จอร์เจีย	14
3 โครงสร้างหลักสูตรการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยเวบเบอ	15
4 รูปแบบของการทำงานแบบวิเคราะห์ระบบ	77

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันได้มีการพิจารณาเกี่ยวกับการผลิตครูผู้มีใจน้อย เช่น ชีระ สุมิตร (ชีระ สุมิตร 2518 : 103) กล่าวว่า การผลิตครูหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ สถาบันฝึกหัดครูไม่สามารถสร้างพื้นฐานความสามารถในวิชาชีพครูได้ตลอดชีวิต คุณภาพของครูที่ผลิตออกไปไม่เหมาะสมกับความต้องการของชุมชนที่เปลี่ยนแปลง การถ่ายทอดความรู้หรือเทคนิคในการสอนของครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการสอนแบบบรรยายมิได้ส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2515 : 1 - 5) ทำให้นักเรียนไม่ชอบตั้งคำถามหรือวิจารณ์ในเชิงวิชาการ ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของเอเลน ที่ได้วิจารณ์ถึงวิธีการสอนของครูไทยว่า " วิธีการสอนในเมืองไทยทำให้เด็กไม่ตระหนักถึงความสามารถเฉพาะตัวหรือศักยภาพ (Potential) ของตน จุดมุ่งหมายเดียวของผู้สอนและผู้ถูกสอนคือพยายามให้บรรยายกาศในห้องเรียนเป็นไปแบบสบาย ๆ และไม่มี ความขัดแย้งใด ๆ เกิดขึ้นทั้งสิ้น " (Alen . 1966 : 89 อ้างอิงมาจาก อรวรรณ โลพันธ์ศรี 2520 : 7)

ปัญหาคุณภาพของครูที่ผลิตออกไปยังไม่เป็นที่พอใจทั้งผู้ผลิตและผู้ใช้ ด้วยเหตุนี้สถาบันฝึกหัดครูจึงเน้นถึงคุณภาพของครูที่ผลิต (กรมการฝึกหัดครู 2520 : 16) กรมการฝึกหัดครูได้จัดกลุ่มวิทยาลัยครูขึ้นรับนิคมอบในการปรับปรุงคุณภาพครูให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน (จรูญ มินินทร์ 2520 : 9) การแบ่งกลุ่มวิทยาลัยครูเช่นนี้อาจเป็นผลช่วยยกระดับการศึกษาของประชากรในชุมชนที่กลุ่มวิทยาลัยครูรับนิคมอบให้ดียิ่งขึ้นได้ เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดให้มีการสำรวจประชากรผู้ไม่รู้หนังสือตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปทั่วประเทศ จำแนกตามภาคภูมิศาสตร์ ปรากฏว่าสถิติประชากรผู้ไม่รู้หนังสือ เมื่อคิดเทียบร้อยละจากประชากรทั้งหมดของแต่ละภาค จำนวนประชากรผู้ไม่รู้หนังสือมีจำนวนลดลงดังตาราง 1 นั้นน่าจะเป็นผลเนื่องมาจากคุณภาพของครูและการเน้นจัดกลุ่มวิทยาลัยครูให้มีคุณภาพ ก็จะช่วยแก้ไขเรื่องนี้ได้ทางหนึ่ง

ตาราง 1 ประชากรณผู้ไม่รูหนังสือในประเทศไทย จำแนกตามภาคภูมิศาสตร์

ปี พ.ศ.	ภาคภูมิศาสตร์	กรุงเทพฯ	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
2490	ประชากร	885,068	3,002,065	2,649,864	4,237,444	1,552,945
	ผู้ไม่รู้หนังสือ	283,896	1,178,402	1,563,213	1,859,705	820,053
	ร้อยละ	20.7	22.5	46.2	31.5	38.1
2503	ประชากร	1,419,471	4,245,279	3,676,577	6,122,458	2,288,619
	ผู้ไม่รู้หนังสือ	299,000	1,076,456	1,515,288	1,505,797	871,513
	ร้อยละ	20.0	25.3	39.1	24.6	38.1
2513	ประชากร	2,292,935	5,200,312	5,184,193	7,679,524	2,696,349
	ผู้ไม่รู้หนังสือ	234,983	851,027	1,341,294	1,124,560	713,560
	ร้อยละ	10.2	16.4	25.9	14.3	24.6
2518	ประชากร	2,642,900	3,693,646	6,023,403	8,939,090	3,538,567
	ผู้ไม่รู้หนังสือ	69,439	252,815	1,592,079	2,253,546	866,104
	ร้อยละ	2.4	6.4	26.4	25.2	24.4

(ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 4, 9, 13 และ 61)

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า จำนวนประชากรผู้ไม่รู้หนังสือในภาคเหนือมีสถิติสูงกว่าภาคอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสำรวจผู้ไม่รู้หนังสือระยะใดก็ตาม ดังที่แสดงไว้ในตาราง 1 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 64) จึงเป็นปัญหาที่น่าคิดว่า วิทยาลัยครูที่รับผิดชอบครูให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนภาคเหนือนั้นมีการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษาผู้จะออกไปเป็นครูเช่นไรบ้าง นอกจากนี้ยังมีผลการสำรวจของคณะผู้สำรวจการศึกษากว่าความเป็นอยู่ของประชากรภาคเหนือด้านการศึกษาพบว่า การศึกษาทั่วไปของโรงเรียนประถมศึกษาภาคเหนือ เน้นหนักในเรื่องการสอนให้เด็กรู้หนังสือเพียงอ่านออกและคิดเลขอย่างง่ายได้ การให้การศึกษาเพื่อการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับงานอาชีพของผู้ปกครองและประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนนั้นยังไม่มีผลการปฏิบัติอย่างจริงจัง ยิ่งกว่านั้นผลของการสำรวจพบว่า การเรียนการสอนในชั้นหรือการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียนประถมศึกษาภาคเหนือนั้นก็ได้นองจุดประสงค์การศึกษาที่ว่า เพื่อพัฒนาสังคมของชุมชน เพราะแนวทางที่ปฏิบัติอยู่นั้นภาคเหนือมีมากกว่าภาคปฏิบัติ (ถนอม มากะจันทร์ 2519 : 24)

จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการที่นักเรียนไม่ได้คุณภาพตามที่ต้องการและการสอนของครูไม่ได้ผลเท่าที่ควร ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาคำเนินการฝึกสมรรถภาพครูของวิทยาลัยครูภาคเหนือ ซึ่งเป็นกลุ่มที่รับผิดชอบในการผลิตครูสนองความต้องการของชุมชนภาคเหนือ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษา ของอาจารย์วิทยาลัยครูภาคเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษาวิทยาลัยครูภาคเหนือ ของอาจารย์ที่มีวุฒิและอายุราชการต่างกัน
3. เพื่อศึกษาปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษา ของอาจารย์วิทยาลัยครูภาคเหนือ

4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครูภาคเหนือที่มีวุฒิและอายุราชการต่างกัน
5. เพื่อศึกษาและจัดอันดับความสำคัญของสมรรถภาพครูที่จะฝึกให้แก่นักศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลจากการวิจัยนี้ เป็นประโยชน์แก่อาจารย์วิทยาลัยครูภาคเหนือใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา
2. ผลจากการวิจัยนี้ เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสมรรถภาพครู ของอาจารย์วิทยาลัยครูภาคเหนือ
3. ผลจากการวิจัยนี้ เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารในการปรับปรุงงานด้านวิชาการและการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยครู

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน มีสภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาต่างกัน
2. อาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกัน มีสภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาต่างกัน
3. อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน มีปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาต่างกัน
4. อาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกัน มีปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

- ก. กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์วิทยาลัยครูภาคเหนือ 8 แห่งคือ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ วิทยาลัยครูเชียงราย วิทยาลัยครูลำปาง

วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ วิทยาลัยครูพิษณุโลก พิษณุโลก วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ วิทยาลัยครูกำแพงเพชรและวิทยาลัยครูนครสวรรค์ ที่มีอายุราชการตั้งแต่ 1 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป สุ่มมาจากอาจารย์วิทยาลัยครูแต่ละแห่ง จำนวนทั้งหมด 365 คน

ข. ตัวแปรที่จะศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 วุฒิของอาจารย์ แบ่งเป็น

1.1.1 วุฒิระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

1.1.2 วุฒิระดับปริญญาตรี

1.1.3 วุฒิระดับสูงกว่าปริญญาตรี

1.2 อายุราชการ แบ่งเป็น

1.2.1 ต่ำกว่า 5 ปี

1.2.2 5 - 10 ปี

1.2.3 มากกว่า 10 ปี

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 สภาพการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา

2.2 ความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา

2.3 ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา

ค. สมรรถภาพครูที่ศึกษามี 5 ด้านคือ

1. สมรรถภาพครูด้านวิชาการ

2. สมรรถภาพครูด้านการสอน

3. สมรรถภาพครูด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียน

4. สมรรถภาพครูด้านมนุษยสัมพันธ์

5. สมรรถภาพครูด้านการเป็นผู้นำ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

สมรรถภาพครู หมายถึง ความรู้ ทักษะ เจตคติที่ผู้เป็นครูพึงมีในการที่จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์และร่างกาย

สภาพการฝึกสมรรถภาพครู หมายถึง ลักษณะการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาที่กำลังปฏิบัติกันอยู่ในวิทยาลัยครูเกี่ยวกับสมรรถภาพครู 5 ด้านคือ ด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียนและด้านการเป็นผู้นำ

ความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครู หมายถึง เป้าหมายเฉพาะของอาจารย์วิทยาลัยครูที่ต้องการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพครู 5 ด้านคือ ด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียน และด้านการเป็นผู้นำ

สมรรถภาพครูด้านวิชาการ หมายถึง ความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาสามัญ วิชาเฉพาะที่นักศึกษาเลือกเป็นวิชาเอก - โท รวมทั้งวิชาเลือกเสรี

สมรรถภาพครูด้านการสอน หมายถึง ความสามารถในการนำทฤษฎีการสอนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ การจัดกิจกรรม การสร้างอุปกรณ์ให้สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาโดยให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ตลอดจนใช้วิธีการวัดผล แบบทดสอบต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่การเรียนการสอน

สมรรถภาพครูด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียน หมายถึง ความสามารถในการป้องกันแก้ไขปัญหาและส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนให้เจริญสูงสุดตามศักยภาพ

สมรรถภาพครูด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการวางตนให้เหมาะสมกับการเป็นครู การอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นสุขและมีประสิทธิภาพ

สมรรถภาพครูด้านการเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกของผู้เป็นครูเมื่อประสบกับเหตุการณ์หรืออยู่ในสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจเลือกการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งหรือแสดงพฤติกรรมรูปใดรูปหนึ่ง จักระเบียบโครงสร้างและการดำเนินงานของกลุ่มหรือทำให้บุคคลในกลุ่มยอมรับ ให้ความเชื่อถือ ไว้วางใจ สามารถแก้ปัญหาหรือ

สนองความต้องการของกลุ่มได้ โดยใช้เอกลักษณ์ของตนเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

วิทยาลัยครูภาคเหนือ หมายถึง สถาบันที่ผลิตครูให้แก่ท้องถิ่นภาคเหนือ คือ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ วิทยาลัยครูเชียงราย วิทยาลัยครูลำปาง วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ วิทยาลัยครูพิจิตรสงคราม พิษณุโลก วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ วิทยาลัยครูกำแพงเพชรและ วิทยาลัยครูนครสวรรค์

อาจารย์ หมายถึง ผู้ที่สอนนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคเหนือซึ่งมีอายุราชการตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรการฝึกหัดครูและสภาพการฝึกสมรรถภาพครู

การฝึกนักศึกษาให้มีสมรรถภาพครูเพียงไรนั้นขึ้นอยู่กับหลักสูตร เนื่องจากหลักสูตรเป็นโครงการและเป็นแนวทางในการให้การศึกษา (สุมิตร คุณากร 2520 : 2) โครงสร้างของหลักสูตรการฝึกหัดครูในวิทยาลัยครู (เจริญผล สุวรรณโชติ 2519 : 26 - 27) ประกอบขึ้นด้วยกลุ่มวิชาต่างๆแบ่งได้ 4 กลุ่มคือ

1. กลุ่มวิชาศิลปศาสตร์หรือวิชาสามัญ ได้แก่วิชาที่จะส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับความรู้ที่เหมาะสมเพียงพอกับการนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของชนในสังคมและพื้นฐานในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปในปัจจุบันและอนาคต ได้แก่ วิชาเกี่ยวกับมนุษยวิทยา สังคมวิทยา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เป็นต้น

2. วิชาชีพพื้นฐาน แบ่งแยกออกเป็น 3 ลักษณะคือ

2.1 พื้นฐานทางการศึกษาของครู ได้แก่วิชาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยทั่วไปคือ หลักการศึกษา ปรัชญาการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา ประวัติการศึกษาและวิชาอื่นอันเป็นวิชาพื้นฐานของวิชาเฉพาะหรือวิชาเอก วิชาโท ที่นักศึกษาแต่ละคนจะเลือกเรียน

2.2 พื้นฐานเฉพาะ ได้แก่วิชาที่นักศึกษาจะต้องเรียนเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ วิธีสอนวิชาเฉพาะ ตามระดับของโรงเรียนที่นักศึกษาต้องการออกไปปฏิบัติ

2.3 วิชาชีพภาคปฏิบัติ ได้แก่วิชาที่ฝึกให้นักศึกษามีทักษะในการปฏิบัติงานโดยให้สอดคล้องกับทฤษฎีที่เรียน

3. วิชาเฉพาะ ได้แก่วิชาเฉพาะสาขาที่นักศึกษาต้องการจะได้รับการฝึกฝน เพื่อออกไปปฏิบัติงานในแต่ละระดับการศึกษา เช่น วิชาสังคมศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือระดับมัธยมศึกษา

4. วิชาเลือกเสรี เป็นวิชาที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เลือกเรียนตามความถนัดและความต้องการของตน เช่น นักศึกษาคณะใดมีความสนใจทางด้านดนตรีก็จะเลือกเรียนวิชาที่เกี่ยวข้องทางด้านดนตรี

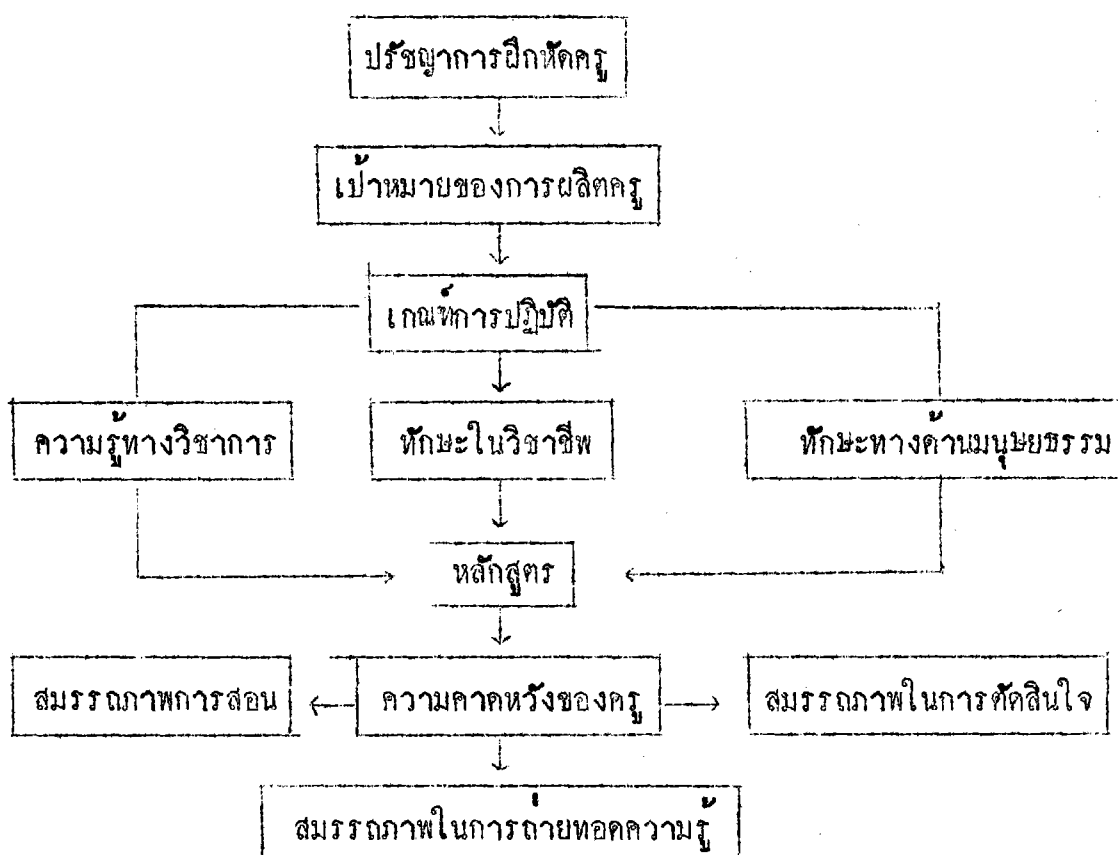
โครงสร้างของหลักสูตรดังกล่าวเป็นรูปแบบ (Model) หนึ่งของหลักสูตรการฝึกสมรรถภาพครูของการฝึกหัดครู สุภรณ์ ศรีพหล ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับรูปแบบของหลักสูตรการฝึกหัดครูว่า รูปแบบของหลักสูตรการฝึกหัดครูนั้นมีหลายรูปแบบ การจะนำหลักสูตรแบบใดมาใช้ต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมกับท้องถิ่น (สุภรณ์ ศรีพหล 2521:13)

รูปแบบหนึ่งของหลักสูตรการฝึกหัดครูที่คณะครุศาสตร์ของมหาวิทยาลัยแมสซาชูเซต แอมเฮิร์ส (Massachusetts, Amherst) มุ่งฝึกนักศึกษาให้มีสมรรถภาพครู โดยจะใช้การฝึกหัดครูเป็นแกนร่วม (Core) ของโครงการต่าง ๆ ทั้งหมดที่มีอยู่ในคณะครุศาสตร์ เมื่อกำหนดเป้าหมายของโครงการแล้วจะต้องตั้งเกณฑ์ปฏิบัติ (Performance Criteria) คือการนำเอาเป้าหมายของโครงการมากำหนดในรูปจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เช่น ตามเป้าหมายของโครงการต้องการผลิตครูที่ดี เกณฑ์ดังกล่าวอาจมีว่า จะเป็นครูที่ดีได้ต้องมีความรู้ทางวิชาการอย่างดี (Content Knowledge) หมายถึง ความรู้ในวิชาศิลปศาสตร์ ในวิชาเฉพาะจะต้องมีทักษะและเทคนิคการสอนอย่างดี (Behavioral Skills) และมีทักษะในด้านมนุษยธรรม (Humanistic Skills) ถ้าการจัดหลักสูตรการฝึกหัดครูครบตามเกณฑ์ทั้ง 3 ประการนี้แล้วจะนำไปสู่ "สมรรถภาพในการสอน" (Teaching Competency) ซึ่งอาจแบ่งได้ 3 อย่างดังนี้

1. สมรรถภาพครูด้านวิชาการ (Subject - Matter Competency)
2. สมรรถภาพครูด้านการถ่ายทอดความรู้ (Presentation Competency)
3. สมรรถภาพครูด้านการตัดสินใจ (Decision - Making Competency)

โครงสร้างหลักสูตรการฝึกหัดครูที่คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยแมสซาชูเซต แอมเฮิร์สสรุปเป็นโครงสร้างหลักสูตรการฝึกหัดครูทั้งหมดได้ ดังภาพประกอบ 1 (Allen and

Krasno. 1968 : 36 - 42 อ้างอิงมาจาก สุภรณ์ ศรีพหล 2515 : 16 - 17)

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างหลักสูตรการฝึกหัดครูที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่สขานุเขต
แอมเฮร์ส

รูปแบบการจัดหลักสูตรการฝึกหัดครูอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความสนใจจากนักการศึกษา
ในขณะนี้คือ การจัดหลักสูตรการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน (Joyce and other.
1974 : 1) ขณะนี้นักการศึกษาในสหรัฐอเมริกายังถกเถียงกันว่า หลักสูตรการฝึกหัดครู
แบบสมรรถฐานจะใช้คำว่า Competency - Based Teacher Education
หรือ Performance - Based Teacher Education แต่ทั้งสองคำนี้

ก็หมายถึงวิธีการจัดหลักสูตรการฝึกหัดครูแบบเดียวกันคือ เป็นการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษาโดยคำนึงถึงความสามารถของนักศึกษาเป็นสำคัญ (ชมพันธ์ ฤๅษร ฅ อุตฺฐยา 2519 : 9)

การจัดหลักสูตรการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐานคือ หลักสูตรที่ระบุถึงความมุ่งหมาย ของการจัดการฝึกหัดครูไว้อย่างชัดเจน ซึ่งในความมุ่งหมายนี้กำหนดสมรรถภาพครู (Teacher Competency) ชนิดต่างๆที่ต้องการฝึกให้นักศึกษา (ชมพันธ์ ฤๅษร ฅ อุตฺฐยา 2519 : 10) ลักษณะสำคัญของการจัดหลักสูตรการฝึกหัดครูแบบ สมรรถฐานมีดังนี้ (Elam. 1971 : 67 อ้างอิงมาจาก ชมพันธ์ ฤๅษร ฅ อุตฺฐยา 2519 : 10 - 11)

1. กำหนดขั้นตอนในการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษามีดังนี้
 - 1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายจากบทบาทและหน้าที่ของครู
 - 1.2 ระบุสมรรถภาพครูที่ต้องการฝึกให้นักศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อ ให้สามารถวัดและประเมินผลได้ถูกต้อง
 - 1.3 แจ้งให้นักศึกษาทราบล่วงหน้าถึงสมรรถภาพครูที่ต้องฝึกก่อนลง มือฝึก
2. การวางหลักเกณฑ์การประเมินผลการฝึกสมรรถภาพครูมีดังนี้
 - 2.1 การประเมินผลการฝึกสมรรถภาพครูต้องให้สัมพันธ์กับสมรรถ ภาพครูที่ระบุไว้ในข้อ 1.2
 - 2.2 การฝึกสมรรถภาพครูแต่ละด้านต้องตั้งหลักเกณฑ์ประเมินผลไว้ ให้ชัดเจน
 - 2.3 แจ้งให้นักศึกษาทราบล่วงหน้าถึงหลักเกณฑ์ประเมินผลการฝึก สมรรถภาพครูก่อนลงมือฝึก
3. การวัดและประเมินผลการฝึกสมรรถภาพครูมีแนวปฏิบัติดังนี้
 - 3.1 ต้องดูผลการปฏิบัติของนักศึกษาที่ได้รับการฝึกสมรรถภาพครู ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้
 - 3.2 สิ่งที่ต้องวัดและประเมินผลนักศึกษาคือ ความรู้ของนักศึกษา

ที่เกี่ยวกับการวางแผนงาน การวิเคราะห์และตีความหมายหรือการวัดผลสถานการณ์ การเรียนการสอนหรือพฤติกรรมต่างๆของนักเรียน

3.3 การวัดและประเมินผลต้องให้มีความชัดเจนใน 3 เรื่องคือ

3.3.1 มีความชัดเจนในพฤติกรรมที่ต้องการวัด

3.3.2 มีความชัดเจนในวิธีการวัดพฤติกรรมหรือความหมายของคะแนน

3.3.3 มีความชัดเจนในการแปลความหมายพฤติกรรมหรือความหมายของคะแนน

4. อัตราพัฒนาการเรียนของนักเรียนนั้น นักเรียนแต่ละคนจะได้รับการฝึกสมรรถภาพครูตามข้อ 1.2 นักเรียนผู้ใดจะผ่านการฝึกสมรรถภาพครูด้านใดต้องปฏิบัติให้ผ่านหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5. การจัดรูปแบบของการสอน ต้องจัดให้เหมาะสมกับการฝึกสมรรถภาพครูในแต่ละสมรรถภาพ

นอกจากลักษณะดังกล่าวทั้ง 5 ประการนี้ อันเป็นลักษณะสำคัญในการจัดหลักสูตรการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐานแล้ว ชมพันธ์ ภูษธร ณ อุษยชา (ชมพันธ์ ภูษธร ณ อุษยชา 2519 : 11 - 12) ยังได้กล่าวถึงลักษณะอื่นอีกที่ควรจัดขึ้นในการจัดหลักสูตรการฝึกหัดครูแบบนี้ได้แก่

1. การฝึกสมรรถภาพครูควรจัดเป็นรายบุคคล โดยคำนึงถึงความรู้และความสามารถของแต่ละบุคคล

2. ควรนำข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) จากการวัดและประเมินผลมาใช้ปรับปรุงการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษาแต่ละคน

3. การจัดหลักสูตรการฝึกหัดครูควรจัดอย่างเป็นระบบ (Systems Approach) คือ กำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน จัดองค์ประกอบของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการที่กำหนดไว้ การวัดและประเมินผลต้องให้ตรงตามความมุ่งหมาย

4. การจัดหลักสูตรแบบนี้เน้นในหลักเกณฑ์ที่จะช่วยให้ศึกษาสำเร็จในการฝึกสมรรถภาพครู

5. แนวทางการสอนอาจจัดเป็นหน่วยการสอน (Instructional Modules) เพื่อฝึกสมรรถภาพครูหรือทักษะในการสอนเฉพาะอย่าง เช่น ทักษะการอธิบาย ทักษะการตั้งคำถาม

6. ลักษณะของการเรียน นักศึกษาจะต้องรับผิดชอบต่อการปฏิบัติการสอนของตนและจะสำเร็จการศึกษาต่อเมื่อได้แสดงสมรรถภาพครูตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

7. การเน้นการฝึกสอนและการฝึกงานในโรงเรียนในหลักสูตรการฝึกหัดครูส่วนการวัดและประเมินผลก็เน้นการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาในโรงเรียนจริง ๆ

8. การให้บุคคลหลายกลุ่ม เช่น อาจารย์ในมหาวิทยาลัย ครูในโรงเรียน ผู้บริหารและนักศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจในการจัดหลักสูตรการฝึกหัดครู

9. อุปกรณ์การศึกษาและกิจกรรมการเรียนเน้นหนักในเรื่องความคิดรวบยอด ทักษะและความรู้บางเรื่องที่ต้องใช้วิธีการสอนและอุปกรณ์โดยเฉพาะ

อุปกรณ์การศึกษามี 2 ประเภทคือ

ก. อุปกรณ์ฝึกความคิดรวบยอด (Protocal Materials) เป็นอุปกรณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา สร้างความคิดรวบยอดในการสอน

ข. อุปกรณ์ฝึกทักษะ (Training Materials) เป็นอุปกรณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา มีความคล่องตัวในการปฏิบัติการสอนในห้องเรียน

10. การให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเตรียมการสอน

11. สถาบันการฝึกหัดครูที่จัดขึ้นควรจัดให้มีหน่วยงานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรในค่านต่างๆและหลักสูตรการฝึกหัดครูที่จัดขึ้น ควรจัดในรูปแบบที่มีการยืดหยุ่นได้โดยให้มีการปรับปรุงอยู่เสมอ

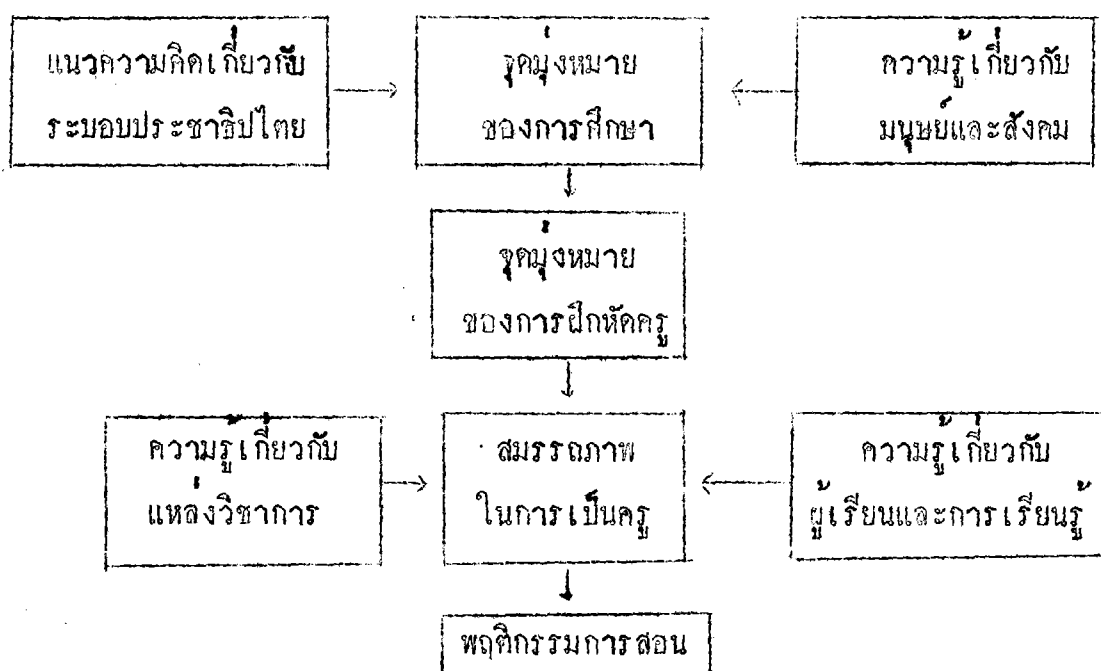
12. หลักสูตรการฝึกหัดครูของผู้ที่จะออกไปเป็นครู (Pre - Service Training) ควรจัดให้ต่อเนื่องและสัมพันธ์กับหลักสูตรการฝึกหัดครูของครูประจำการ (In - Service Training)

13. หลังจากที่ได้แจ้งให้นักศึกษาทราบถึงจุดหมายของการฝึกสมรรถภาพ

ครูแล้ว ขั้นตอนของการฝึกควรปฏิบัติดังนี้คือ เริ่มมาจากการฝึกสมรรถภาพครูแต่ละสมรรถภาพก่อน ในขั้นต่อไปจึงฝึกให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และเลือกวิธีสอนชนิดต่าง ๆ มาใช้ในการสอนให้ถูกต้อง จากนั้นก็ฝึกให้สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการสอน

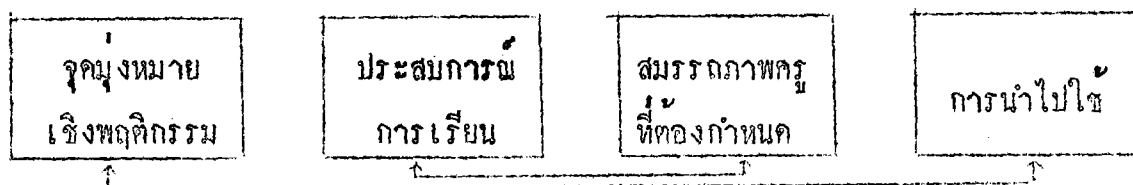
วิชย วงษ์ใหญ่ (วิชย วงษ์ใหญ่ 2519 : 15) ได้เน้นถึงหลักสูตรการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐานว่า หลักสูตรการฝึกหัดครูแบบนี้ไม่ได้กำหนดว่า นักศึกษาต้องเรียนวิชาต่าง ๆ ให้ครบหน่วยกิตเท่าไรจึงจะจบหลักสูตรหรือออกไปประกอบอาชีพครูได้ แต่กำหนดว่า นักศึกษาผู้ใดที่จะออกไปประกอบอาชีพครูได้นั้นต้องแสดงให้เห็นว่าตนมีสมรรถภาพครูพร้อมที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่ครูได้อย่างแท้จริง ส่วนการวัดและประเมินผลนั้นนักศึกษาที่รับการฝึกสมรรถภาพครูต้องผ่านหลักเกณฑ์ที่กำหนด

นอกจากนั้นยังมีรูปแบบการจัดหลักสูตรการฝึกหัดครูโดยเน้นสมรรถภาพครูคือ คณะศึกษาศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยจอร์เจีย (Johnson . 1971 : 8 - 9) ได้กำหนดหลักสูตรการฝึกสมรรถภาพครูออกมาในรูปแบบดังนี้

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างหลักสูตรการฝึกหัดครู ที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยจอร์เจีย

มหาวิทยาลัยเวบเบอร์ (Vebber) ได้เสนอโครงสร้างหลักสูตรการฝึกหัดครู โดยเน้นการฝึกสมรรถภาพครูออกมาเช่นกัน มีลักษณะดังนี้ (Burke . 1972 : 10 - 11)

ภาพประกอบ 3 โครงสร้างหลักสูตรการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยเวบเบอร์

หลักสูตรการฝึกหัดครูแม้จะมีการจัดอยู่หลายรูปแบบก็ตาม แต่ทุกรูปแบบต่างก็มุ่งฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานของครู

ไม่ว่าหลักสูตรการฝึกหัดครูจะจัดรูปแบบใดก็ตามย่อมประสบปัญหาไม่มากก็น้อย เนื่องจากครูของครูซึ่งดำเนินการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษาย่อมมีความแตกต่างกัน ทั้งเพศ วัย ฐานะทางเศรษฐกิจและฐานะทางสังคม รวมทั้งระดับความสามารถของบุคคล (กอ สวัสดิ์พาณิชย์ 2518 : 1 - 8) พริสท์เล และ ไรท์ (Priestley and Wright . 1956 : 73 - 75) กล่าวว่า สิ่งที่เป็นอุปสรรคและบั่นทอนความคิดอ่านเกี่ยวกับสภาพการทำงานของครูคือ ความคับข้องใจและความอิจฉาวิชาของเพื่อนร่วมงาน ปัญหาระเบียบวินัยในชั้นเรียน วัสดุอุปกรณ์การสอนและเครื่องอำนวยความสะดวกไม่มีพอเพียง ความล้มเหลวของผู้เรียนไม่ดี การบริหารงานของผู้บริหาร นอกจากนั้นทั้งสองคนยังได้เสนอ ผลงานวิจัยของ สถาบันจิตวิทยาทางอุตสาหกรรมแห่งชาติ (National Institution of Industrial Psychology) ของอังกฤษ พบว่า ตัวประกอบที่มีผลกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงานของครูก็คือ สภาพงานทางการสอนหรือการทำงานของครู

เมทเฟสเซล และ เชีย (Metfessel and Shea . 1961 : 16--

17) ได้สำรวจสาเหตุที่ครูอเมริกันในโรงเรียนรัฐบาลลาออกไปประกอบอาชีพอื่น ๆ เป็นจำนวนมากในแต่ละปี พบว่า ครูอเมริกันมีความคับข้องใจ ไม่พอใจในอาชีพและการปฏิบัติงานเพราะสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพการทำงานของครู มีสาเหตุที่ก่อให้เกิดความไม่พอใจคือ
 - ก. เครื่องอำนวยความสะดวกและวัสดุใช้สอยสำหรับครูมีไม่พอและคุณภาพต่ำ
 - ข. คำนบริการช่วยเหลือพิเศษสำหรับครูไม่มี เช่น การบริการด้านจิตวิทยา
 - ค. ครูคนหนึ่งต้องเสียเวลาในการเตรียมการสอนหลายวิชาและต้องเสียเวลากับกิจกรรมนอกหลักสูตรมาก
2. ความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร มีสาเหตุที่ก่อให้เกิดความไม่พอใจคือ
 - ก. ลักษณะการประชุมของผู้บริหารมักยึดถือโดยไม่จำเป็น
 - ข. ผู้บริหารบังคับให้ครูสอนวิชาที่ไม่ถนัดหรือไม่เคยเรียนมา
 - ค. ผู้บริหารขาดความเอาใจใส่ด้านสวัสดิการของครูและไม่มีลักษณะของการเป็นผู้นำในการช่วยเหลือครูเมื่อประสบปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

3. สภาพของประชาคมก็มีสิ่งที่ทำให้ครูเกิดความไม่พอใจคือ ครูไม่มีอิสระที่จะทำอะไรตามชอบใจ ครูถูกจำกัดและควบคุมไม่ว่าจะในด้านส่วนตัวหรือสังคม

การวิจัยของคาแพลัน และ โอเคีย (Kaplan and O'dea . 1953 : 351 - 354) เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานในท้องเรียนของครูระดับมัธยมศึกษาในเพนซิลวาเนียนั้น ได้เรียงลำดับความสำคัญของอุปสรรคในการปฏิบัติงานในท้องเรียนดังนี้

1. ภาระการทำงานของครูมากเกินไป	ร้อยละ 64
2. จำนวนนักเรียนในชั้นมากเกินไป	ร้อยละ 61
3. อาคารเรียนไม่พอเพียง	ร้อยละ 50

4. มีงานอื่นเข้ามารวมกับการสอน	ร้อยละ	49
5. ขาดประสิทธิภาพในการรายงานความสามารถของนักเรียน	ร้อยละ	48
6. ครูขาดความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน	ร้อยละ	44
7. ครูต้องทำหน้าที่งานเลขานุการ	ร้อยละ	42
8. เครื่องอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์การสอนมีไม่พอ	ร้อยละ	40
9. โรงเรียนไม่สามารถจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับความแตกต่าง ระหว่างบุคคล	ร้อยละ	39
10. โรงเรียนขาดงบประมาณที่จะทำงานให้มีประสิทธิภาพ	ร้อยละ	37

มิลาน (Milan . 1962 : 10) ได้ศึกษาการทำงานของครูในรัฐเนบราสก้าพบว่า แม้ครูจะพอใจในการทำงานที่ได้รับมอบหมายแต่จะมีความตึงเครียดเนื่องจากผู้บริหารอีกด้วย ครูได้เสนอแนะให้มีการปรับปรุงให้เกิดความยุติธรรมในด้านการบริหารงานให้มากขึ้น ส่วนเรื่องอัตราการทำงานนั้นพบว่า ชั่วโมงการทำงานของครูไม่แตกต่างกันมากนัก การที่ครูมีชั่วโมงสอนมากไม่ได้เป็นต้นเหตุแห่งปัญหา ครูที่มีชั่วโมงน้อยกลับมีความวิตกกังวลมากกว่า แต่กระนั้นครูส่วนใหญ่เสนอแนะให้เพิ่มบุคลากรเพื่อช่วยงานเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร จากผลการวิจัยของ ชวอช (Schwarz . 1975 : 335) เกี่ยวกับปัญหาของครูโรงเรียนมัธยมในเนบราสก้าเช่นเดียวกับมิลาน เมื่อแบ่งตามระยะเวลาของการทำงาน พบว่า ปัญหาครูใหม่ที่เพิ่งเริ่มสอนตั้งแต่ 5 ปีลงมา ครูใหม่ต้องเผชิญปัญหาความสัมพันธ์กับนักเรียน ผู้บริหาร ผู้ร่วมงาน ผู้ปกครองและชุมชน ถึงร้อยละ 91.2 อีกร้อยละ 74.3 มีปัญหส่วนตัว เช่น รายได้ ปัญหาการปรับตัว ความขัดแย้งในอาชีพ การแต่งงาน ครูร้อยละ 59.4 ไม่มีความชำนาญในการสอนและลำบากใจในการปกครองนักเรียนโดยเฉพาะปีแรกและปีที่สองของการทำงาน

ควิตูกัว (Quitugua . 1975 : 122 -A) ได้ศึกษาปัญหาที่ก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจในการทำงานของครูในโรงเรียนรัฐบาลที่เกาะกวม โดยสำรวจความคิดเห็นของครู 305 คน เกี่ยวกับองค์ประกอบ 18 ประการคือ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
2. การบริหารโรงเรียน

3. ความสัมพันธ์กับนักเรียน
4. ความสัมพันธ์กับชุมชน
5. การบริการของโรงเรียน
6. หลักสูตรและการบริการ เรื่องอุปกรณ์การสอน
7. สภาพการทำงาน
8. อัตราการทำงาน
9. สถานภาพของครู
10. เงินเดือนและเงินผลประโยชน์
11. ความมั่นคงในการงาน
12. หลักการรับคนใหม่
13. การควบคุมของรัฐ
14. การบริหารส่วนกลาง
15. การอำนวยความสะดวกในการศึกษา
16. ความก้าวหน้า
17. ความเป็นอยู่ในชุมชน
18. ความคาดหวังของการศึกษาในอนาคต

ผลการวิจัยปรากฏว่า ปัญหาที่ทำให้ครูไม่พึงพอใจคือ สภาพการทำงาน ความมั่นคงในอาชีพ ความเป็นอยู่ในชุมชน อัตราการทำงาน เงินเดือน เงินค่าตอบแทน สถานภาพของครูและความช่วยเหลือของรัฐ ส่วนความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูแปรเปลี่ยนไปตามอายุ ประสบการณ์การสอน ตำแหน่งการงาน ระดับงานที่สอน สภาพที่อยู่อาศัยและขอบเขตการศึกษา

จากผลงานวิจัยต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนได้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาทางค่านิชาการ
2. ปัญหาค่านับบริหาร
3. ปัญหาค่านักเรียน

4. ปัญหาการเรียนรวมงาน
5. ปัญหาการเรียนการสอน
6. ปัญหาเรียนส่วนตัว

เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาของนักเรียนจะมีคุณภาพดีและบังเกิดผลตามแนวทางที่วางไว้ต้องอาศัย "ครู" เพราะครูจะเป็นผู้อบรมสั่งสอนและแนะแนวทางให้แก่ นักเรียน ฉะนั้น " จึงต้องมี การอบรมครูเพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเต็มที่และมีคุณภาพ " (ประยูร ศรีประสาธน์ 2515 : 20) การสอนอย่างมีประสิทธิภาพทำให้นักเรียนมีคุณภาพได้ (กรมการฝึกหัดครู 2519 : 1 - 2) * การผลิตนักศึกษาครูให้มีสมรรถภาพเหมาะสมนั้นเป็นการรับผิดชอบ ของสถาบันฝึกหัดครู สาโรช บัวศรี (สาโรช บัวศรี 2519 : 16) ได้ให้ความคิด เห็นว่า สมรรถภาพครูที่สำคัญได้แก่ ความสามารถในการสอน ความสามารถในการให้ การอบรมแนะแนวและปกครอง ความสามารถในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพร่วมมือกับชุมชนได้เป็นอย่างดี และความสามารถใน การเป็นครูชั้นอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพครูในรายงานสัมมนาเรื่อง การฝึกหัดครูในประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2515 : 1 - 5) วิชัย วงษ์ใหญ่ (วิชัย วงษ์ใหญ่ 2519 : 16) ได้เน้นว่า การผลิตครูให้เป็น ผู้มีวิชาความรู้และสอนดีเท่านั้นยังไม่เป็นการเพียงพอ แต่จะต้องฝึกทักษะที่จำเป็นสำหรับ ผู้เป็นครูอีก 5 ทักษะด้วยกันคือ

1. ทักษะในการพัฒนาบุคลิกภาพ (Personality Development Skills)
2. ทักษะในการสื่อความหมายติดต่อกับผู้อื่น (Interpersonal Communication Skills)
3. ทักษะในการใช้วิจารณญาณตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ (Decision - making and Problem - solving Skills)
4. ทักษะในการช่วยเหลือผู้อื่น (Helping Relationship Skills)

5. ทักษะในการวิเคราะห์คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมต่าง ๆ (Values Clarification Skills)

มัทนา ปิยมาดา (มัทนา ปิยมาดา 2511 : 99) ได้สำรวจคุณลักษณะครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยศึกษาเฉพาะสมรรถภาพครูเกี่ยวกับการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียนเท่านั้น พบว่า สมรรถภาพครูที่สำคัญมี 9 ประการเรียงลำดับดังนี้ คือ สมรรถภาพครูด้านการสอน ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีเมตตากรุณา ด้านการให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียน ด้านความยุติธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน ด้านการยกย่องชมเชยและด้านการให้ความอุปการะแก่นักเรียน

ผลงานวิจัยของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 2518 : 70 - 94) เรื่อง " ลักษณะครูที่ดีสังคมต้องการ " นั้น ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 756 คน จากบุคคลต่อไปนี้คือ

1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. นักศึกษา ป.กศ. และ ป.กศ. สูง
3. ครูที่สอนอยู่ระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย
4. อาจารย์ฝึกหัดครู
5. ผู้ปกครองแถบในเมือง ชานเมืองและนอกเมือง
6. ครูใหญ่และศึกษานิเทศก์
7. นักการศึกษา
8. ผู้ทรงคุณวุฒิทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้จำกัดขอบเขตอยู่ในกรุงเทพฯ ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ครูไม่น่าจะปฏิบัติคนเหมือนคนในอาชีพอื่นและเห็นว่าครูประถมศึกษาไม่จำเป็นต้องมีปริญญา แต่ครูจะต้องมีความรู้กว้างขวางนอกเหนือจากวิชาที่ตนสอนและหาความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ นักเรียนชอบครูที่สอนให้เด็กเข้าใจและสนใจการใช้อุปกรณ์การสอนน้อย ๆ สอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยเหลือแนะนำเมื่อนักเรียนทำงานไม่ทันหรือไม่ถูก ส่วนการปกครองนักเรียนนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นว่า ครูจะต้องเข้มงวด

กวดขันไม่ปล่อยปละละเลยต่อการที่นักเรียนทำผิดระเบียบของโรงเรียน หากเปรียบเทียบความสำคัญระหว่างความรู้ดีกับความประพฤติดีของครูแล้ว กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าความประพฤติที่สำคัญกว่า นอกจากนั้นแล้วครูต้องให้ความสนิทสนมกับนักเรียน ให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหาต่าง ๆ ครูควรช่วยเหลือปรับปรุงชุมชน เชิญบุคคลอาสาสมัครต่าง ๆ ในชุมชนมาร่วมให้คำปรึกษาและร่วมมือในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน สำหรับการมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจของครูเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง การที่ครูจะทำงานพิเศษหรืองานอดิเรกที่สุจริตไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือประเภทที่ไม่ซัดคือศีลธรรมนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วย

ในปี พ.ศ. 2520 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เริ่มโครงการวิจัยแสวงหาสมรรถภาพครูประถมศึกษา โดยมีคณาจารย์แผนกวิชาประถมศึกษา (แผนกวิชาประถมศึกษาโครงการ (c) (d) ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : 24) ร่วมทำโครงการนี้กับกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ให้ชื่อโครงการว่า "ขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของการสอนระดับประถมศึกษา" วิธีดำเนินการของโครงการนี้คือ ได้รวบรวมหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษากับวิธีการต่าง ๆ โดยจัดทำหลักเกณฑ์และรายการหน้าที่ของการปฏิบัติงานครูไว้อย่างคร่าว ๆ ข้อมูลเหล่านี้จะใช้เป็นเกณฑ์ครั้งแรกในการสร้างแบบจำลองขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของการสอนระดับประถมศึกษาซึ่งสร้างขึ้น 4 ชุด ใช้สอบถามตัวอย่างประชากร 4 กลุ่ม ดังนี้

1. ครูประจำการและนักศึกษาวิทยาลัยครู
2. ผู้บริหารการศึกษา
3. นักเรียน
4. ผู้ปกครอง

นอกจากนั้นยังมีผลวิจัยของบุคคลอื่นอีกหลายท่าน เช่น เจลีเยว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ (เจลีเยว บุรีภักดี และ คนอื่น ๆ 2520 : 366) ได้วิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ดี โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 6 ประเภทคือ ครูและศึกษานิเทศก์ นักเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้บริหารการศึกษา ผู้ปกครองและพระ ให้ตอบแบบสอบถามและขอความร่วมมือจาก
วิทยาลัยครู 12 แห่งคือ วิทยาลัยครูยะลา วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูเก็ท
วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครู
นครราชสีมา วิทยาลัยครูมหาสารคาม วิทยาลัยครูอุบลราชธานี วิทยาลัยครูอุดรธานี
วิทยาลัยครูสกลนครและวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่ม
ตัวอย่าง 6 ประเภท ตามเขตที่วิทยาลัยครูเหล่านั้นรับผิดชอบในการผลิตครูอยู่ สรุป
ผลลักษณะครูที่ดีต้องมีสมรรถภาพครูต่อไปนี้

1. มีความรู้ดี มีการค้นคว้าหาความรู้และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อยู่
เสมอ
2. สอนดี สามารถใช้ภาษาได้ดี มีเทคนิคในการโน้มน้าวจิตใจคนและสามารถ
ประพจน์ปฏิบัติเป็นแบบอย่างได้ ไม่เพียงแต่พูดอย่างเดียว
3. สุขภาพดี รู้จักป้องกันโรคติดต่อ งดเว้นสิ่งเสพติดทั้งปวง ไม่เสเพลและ
รู้จักรักษาอนามัยให้มั่นคง
4. ประพจน์ดี มีความซื่อสัตย์ เที่ยงธรรม มีเมตตา ชยัน อุดม ไม่
ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง
5. มีน้ำใจประชาธิปไตย มีเหตุมีผลกล้าพูด กล้าทำ กล้าเผชิญความจริง
รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

มานพ ภาวนิตวิไลธรรม (มานพ ภาวนิตวิไลธรรม 2520 : 79) ได้ศึกษา
สมรรถภาพครูประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครและนครพนม โดยให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง
และผู้บริหารการศึกษาตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถภาพครูจำนวน 65 สมรรถภาพ
ผลการศึกษพบว่ากลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มต้องการสมรรถภาพครูประถมศึกษาในระดับต้องการ
มากหรือต้องการมากที่สุด กลุ่มนักเรียนมีความต้องการแตกต่างกันกลุ่มครู ผู้ปกครองและผู้
บริหารการศึกษาในสมรรถภาพครูด้านการสอน สมรรถภาพครูด้านการแนะแนวและปกครอง
ชั้นเรียน สมรรถภาพครูด้านการเป็นผู้นำและสมรรถภาพครูด้านมนุษยสัมพันธ์ของครูประถม
ศึกษา ส่วนสมรรถภาพครูด้านวิชาการนั้น กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีความต้องการไม่แตกต่าง
กัน ประโยชน์ จันทรโชติ (ประโยชน์ จันทรโชติ 2520 : 87) ก็ได้ศึกษาทัศนะ

เกี่ยวกับสมรรถภาพครูประถมศึกษาเช่นเดียวกับมาเฟ ภาวิตรีไลธรรม โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู ผู้บริหารการศึกษา นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน พบว่า บุคคลกลุ่มต่าง ๆ มีทัศนะต่อสมรรถภาพครูต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อรวมทัศนะทุกฝ่ายแล้ว ได้อันดับความสำคัญของสมรรถภาพครูตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ สมรรถภาพครูด้านการสอน สมรรถภาพครูด้านการปฏิบัติงานทั่วไป สมรรถภาพครูด้านการเป็นประชาธิปไตย สมรรถภาพครูด้านสัมพันธ์ภาพกับนักเรียน สมรรถภาพครูด้านคุณธรรมศีลธรรม สมรรถภาพครูด้านบุคลิกลักษณะ นอกจากนั้นยังพบว่า ครูมีความแตกต่างกันในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิ มีทัศนะแตกต่างกันในด้านการสอน ด้านสัมพันธ์ภาพกับนักเรียนและด้านคุณธรรม - ศีลธรรม ด้านการปฏิบัติงานทั่วไปและด้านความเป็นประชาธิปไตย สำหรับครูที่มีวุฒิสอนชั้น มีทัศนะต่างไปจากครูวุฒิต่ำในด้านต่าง ๆ ท่านองเกี่ยวกับครูอายุน้อยและครูอายุมาก

การวิจัยที่เกี่ยวกับสมรรถภาพครูในต่างประเทศก็มีของ คาร์ช และ เอสตราบุค (Karch and Estrabook . 1956 : 131) ซึ่งเป็นเรื่องของการวิเคราะห์ ลักษณะครูที่จากนักเรียนในฟลอริดา โดยใช้วิธีวิเคราะห์งาน (Job Analysis) ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะของครูที่ดีต้องมีสมรรถภาพครูคือ ทางด้านความสัมพันธ์กับนักเรียน ด้านการสอน ด้านศีลธรรมจรรยา ด้านคุณสมบัติเฉพาะตัวและลักษณะท่าทาง ส่วน ลีดส์ (Leeds . 1950 : 64) ได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู 3,000 คน ในรัฐเซาท์คาโรไลนา สรุปได้ว่า ครูที่เข้ากับเด็กได้ดีจะต้องเป็นผู้ที่มีความร่วมมือ เป็นมิตร ตรงไปตรงมา อารมณ์มั่นคง ลักษณะของอารมณ์และความสนใจของผู้เป็นครูควรมีลักษณะคล้ายกับอารมณ์และความสนใจของเพศชาย ส่วนด้านสังคมครูควรเข้าสังคมได้ดี เบ็ค (Beck . 1976 : 127 - 128) ได้ศึกษาลักษณะครูในฟลอริดาเช่นเดียวกับคาร์ช และ เอสตราบุค โดยใช้แบบสอบถามเรื่อง " ครูของฉัน " มีคำถามอยู่ 100 ข้อ สอบถามนักเรียนจำนวน 2,108 คน ผลปรากฏว่าครูที่ดีต้องมีสมรรถภาพครูดังนี้

1. ต้องมีความรัก ความเอาใจใส่ต่อนักเรียน
2. มีความรู้ให้แก่นักเรียนคือ สามารถช่วยเหลือนักเรียนให้มีความรู้กว้างขวาง และทันสมัยเพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี
3. มีระเบียบวินัย สามารถควบคุมบรรยากาศของห้องเรียนให้ดำเนินไปด้วยดี

4. มีคุณสมบัติในการส่งเสริมให้กำลังใจแก่นักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนสนใจ และกระตือรือร้นต่อการเรียน

5. มีคุณสมบัติในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีสอนให้ดีขึ้น

เฮนซัม (Henjum . 1969 : 143 - 147) ได้ให้นักศึกษาที่เรียนวิชาครูใน มหาวิทยาลัยมินิโซต้าจำนวน 78 คน ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะครูที่ต้องการ ปรากฏว่า ครูที่ดีต้องมีสมรรถภาพครูคือ จะต้องมีความรู้ทางอารมณ์ รู้จักแสดงออก มีสัมพันธภาพอันดี สามารถควบคุมตนเองได้ มีความรู้และความกระตือรือร้นดี บิดเคิล (Biddle . 1967 : 346 - 347) ได้กล่าวถึงลักษณะครูว่า ครูที่ดีต้องมีสมรรถภาพครูซึ่งแยกได้ 3 ประการคือ

1. การปฏิบัติงานของครูซึ่งสังเกตได้จากการแสดงออกระหว่างครูต่อนักเรียน เช่น ยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน ยกย่องชมเชยนักเรียน ชอบถามปัญหานักเรียน แนะนำแนวทางแก่นักเรียน วิพากษ์วิจารณ์การกระทำของนักเรียน

2. ความประพฤติกของครูต้องมีความสำรวมและสามารถควบคุมอารมณ์ได้

3. พฤติกรรมของครูในขณะที่สอนในชั้นเรียน

วอกท์ (Vogt . 1970 : 2781 - A) ได้ให้ครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจำนวน 147 คนและครูใหญ่อีก 127 คน ในรัฐแคลิฟอร์เนียซึ่งกลุ่มตัวอย่างนั้นต้องสำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยทางตอนกลางของรัฐแคนซัส (Associated Colleges of Central Kansas) ตอบแบบสอบถามที่เรียกว่า California Definition of Teacher Competence เพื่อหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงการเตรียมครูของวิทยาลัยตอนกลางของรัฐแคนซัส ผลปรากฏว่า ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาต่าง ๆ สูงกว่าครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต่างประเมินค่าสมรรถภาพครูของตนสูงกว่าสมรรถภาพครูที่ตนถูกประเมินจากครูใหญ่ ส่วนการที่จะมีการสอบถามสมรรถภาพครูที่ครูควรมีจากนักเรียนนั้น กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติเพื่อจะได้นำมาพัฒนาสมรรถภาพครูด้านการสอน บรันฮัม (Branham 1975 : 6960 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครูประถมศึกษาตามทัศนะของครูใหญ่และครูผู้ร่วมงานพบ

ว่า ความคาดหวังในเรื่องบทบาทของครูประถมศึกษาตามสถานภาพต่าง ๆ เช่น อายุ สถานภาพสมรส คุณวุฒิ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่าครูอายุมาก ครูอายุน้อย ครูโสด ครูไม่โสด ครูวุฒิค่า ครูวุฒิสอง มีความคาดหวังหรือทัศนคติต่อครูประถมศึกษาเหมือนกัน

จากผลการศึกษาที่นำมากล่าวไว้นี้ สามารถสรุปได้ว่าสมรรถภาพครูที่ควรฝึกให้นักศึกษาเพื่อให้ออกไปปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่สำคัญ ๆ ได้แก่

1. สมรรถภาพครูด้านวิชาการ อันได้แก่การแสวงหาความรู้อย่างกว้างขวาง ทันสมัย ทั้งในวิชาที่ตนเองสอนและวิชาพิเศษอื่น ๆ รวมทั้งเป็นผู้เฝ้าหาความรู้อยู่เสมอ
2. สมรรถภาพครูด้านการสอน อันได้แก่ความสามารถในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. สมรรถภาพครูด้านสุขภาพ อันได้แก่การปฏิบัติให้ตนเองมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางกายและจิต
4. สมรรถภาพครูด้านคุณธรรมและความประพฤติ อันได้แก่ฝึกตนให้มีความซื่อสัตย์ เที่ยงธรรม ความเมตตากรุณา ความรับผิดชอบในหน้าที่และการควบคุมอารมณ์
5. สมรรถภาพครูด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย อันได้แก่การประพฤติตนเป็นบุคคลที่มีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและการยอมรับนับถือผู้อื่น
6. สมรรถภาพครูด้านการตัดสินใจ อันได้แก่ความสามารถในการตัดสินใจในปัญหาทั่วไป ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างใช้หลักการที่มีเหตุผล
7. สมรรถภาพครูด้านมนุษยสัมพันธ์ อันได้แก่การสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียน บุคคลทั่วไป เพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา
8. สมรรถภาพครูด้านบุคลิกภาพ อันได้แก่การปฏิบัติตนเป็นคนมีความร่าเริง แจ่มใส ความสุภาพอ่อนโยน การแต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ
9. สมรรถภาพครูด้านการอบรมแนะแนวและปกครองชั้นเรียน อันได้แก่การสร้างน้ำใจให้เป็นนักกีฬา รักษาความลับของนักเรียน รักษาระเบียบวินัยและสามารถควบคุมบรรยากาศของห้องเรียนให้ดำเนินไปด้วยดี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าดำเนินการขั้นตอนต่าง ๆ ครอบคลุม 5 เรื่องด้วยกัน คือ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์ที่สอนในวิทยาลัยครูภาคเหนือมี 8 วิทยาลัย คือ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ วิทยาลัยครูเชียงราย วิทยาลัยครูลำปาง วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ วิทยาลัยครูพิษณุสงคราม พิษณุโลก วิทยาลัยครูกำแพงเพชร วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์และวิทยาลัยครูนครสวรรค์ โดยให้อาจารย์ในกลุ่มตัวอย่างนี้แต่ละคนตอบแบบสอบถาม 1 ฉบับ เกี่ยวกับการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตามคณะให้ได้จำนวนอาจารย์ 365 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 40 ของอาจารย์ทั้งหมดของวิทยาลัยครูทั้ง 8 แห่งรวมกัน ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนอาจารย์ที่ไว้เป็นกลุ่มตัวอย่างจากวิทยาลัยครูภาคเหนือ จำแนกตาม คณะวิชาและสถาบัน

วิทยาลัยครู	คณะวิชา	มนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์	ครุศาสตร์	วิทยาศาสตร์	รวม
เชียงใหม่		33	12	30	75
เชียงราย		11	6	13	30
ลำปาง		18	8	15	41
อุตรดิตถ์		27	8	19	54
พินุดสงคราม พินุดโลก		26	13	23	62
กำแพงเพชร		7	4	9	20
เพชรบูรณ์		10	2	9	21
นครสวรรค์		26	13	23	62
รวม		157	66	141	365

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 1 ฉบับ แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบในค่าน สถานศึกษา วุฒิ อายุ ราชการและคณะวิชา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแยกออกเป็น 2 ลักษณะคือ

แบบที่ 1 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าสภาพการฝึกสมรรถภาพครู และความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา ของอาจารย์วิทยาลัยครู ข้อคำถามในแบบสอบถามมีเรื่องเกี่ยวกับสมรรถภาพครู 5 ด้านคือ

1. สมรรถภาพครูด้านการสอน	จำนวน	20	ข้อ
2. สมรรถภาพครูด้านวิชาการ	จำนวน	9	ข้อ
3. สมรรถภาพครูด้านมนุษยสัมพันธ์	จำนวน	10	ข้อ
4. สมรรถภาพครูด้านการแนะแนว และปกครองชั้นเรียน	จำนวน	9	ข้อ
5. สมรรถภาพครูด้านการเป็นผู้นำ	จำนวน	9	ข้อ
รวมข้อคำถามสมรรถภาพครูทุกด้าน	จำนวน	57	ข้อ

แบบที่ 2 เป็นแบบคำถามปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและความต้องการได้อย่างเสรี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแยกออกเป็น 2 ลักษณะ

แบบที่ 1 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า สอบถามเกี่ยวกับปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครู ของอาจารย์วิทยาลัยครู ให้นักศึกษาจำนวน 10 ข้อ

แบบที่ 2 เป็นแบบคำถามปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น

ตอนที่ 4 ให้จัดอันดับความสำคัญของสมรรถภาพครูที่ต้องฝึกให้นักศึกษา

เกณฑ์ในการให้คะแนน แบบสอบถามนี้มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด โดยถือเกณฑ์การให้คะแนนข้อคำถามที่เป็นทางบวกตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

มากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มาก	ให้	4 คะแนน

ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถามสภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา

1.1 แบบสอบถามผู้วิจัยได้ปรับปรุงและดัดแปลงจากรายละเอียดสมรรถภาพครูของฟลอริดา (The Florida Catalog of Teacher Competencies) (Florida. 1973 : 436) และเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความเหมาะสมกับการนำมาใช้ในเรื่องที่ทำการศึกษาวิจัยในประเทศไทย ผู้วิจัยนำผลการวิจัยของมานพ ภาณุทวีไลธรรม (มานพ ภาณุทวีไลธรรม 2520 : 87) เนลียว บุรีภักดิ์ (เนลียว บุรีภักดิ์ และคนอื่นๆ 2520 : 425) และผลวิจัยของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 2518 : 19 - 14) มาประกอบการพิจารณาในการสร้างแบบสอบถามดังกล่าว

1.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวการสร้างแบบสอบถามตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert's Scale) เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1.3 เพื่อให้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงในเนื้อหา ผู้วิจัยจึงให้นิสิตปริญญาโทวิชาเอกอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรช่วยพิจารณาข้อความแต่ละข้อและแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

1.4 นำแบบสอบถามที่ร่างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบภาษาและสำนวนที่ใช้ในแบบสอบถามให้ข้อความที่ชัดเจนและเหมาะสม

1.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 64 ข้อไปลองทดสอบ (Pre - test) กับกลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูพระนคร

และวิทยาลัยครูจันทระเกษม จำนวน 100 คนแล้วนำผลทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นในแบบสอบถาม

1.6 การตรวจสอบความเที่ยงตรงในแบบสอบถาม ใช้วิธีวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ (Item Discriminating) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามซึ่งใช้อัตราส่วนวิกฤต t (t - ratio) โดยใช้ t - test เป็นค่าสถิติสำหรับการใช้ในการตรวจสอบ ผลวิเคราะห์ปรากฏว่า ได้ข้อคำถามซึ่งมีค่า t อยู่ระหว่าง 2.7167 - 8.0134 จำนวน 57 ข้อ

1.7 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่เลือกไว้ 57 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ α - coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.9682813

2. การสร้างแบบสอบถามที่มีข้อความเกี่ยวกับอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา ผู้วิจัยได้ปรับปรุงและดัดแปลงข้อคำถามของ ไพจิตร สหสรจินดา (ไพจิตร สหสรจินดา 2519 : 54) และ ยนต์ ชุ่มจิตร (ยนต์ ชุ่มจิตร 2520 : 82) และเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เกี่ยวกับการฝึกสมรรถภาพครูแบบสมรรถฐานของชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา (ชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา 2519 : 8 - 22) และ วิชัย วงษ์ใหญ่ (วิชัย วงษ์ใหญ่ 2519 : 14 - 20) มาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามด้วย

3. การสร้างแบบสอบถามตอนที่ 4 ซึ่งการจัดอันดับความสำคัญของสมรรถภาพครูที่อาจารย์วิทยาลัยครูต้องการฝึกให้นักศึกษานั้น ได้ออกแบบการจัดอันดับความสำคัญ ดังแสดงไว้ใน ภาคผนวก ก.

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ก่อนเริ่มการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ติดต่อกับอาจารย์ที่ผู้วิจัยรู้จักในวิทยาลัยครูซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ เพื่อขอให้เป็นผู้ประสานงานในการติดต่อกับอธิการและเก็บรวบรวมข้อมูลในวิทยาลัยครูนั้น ๆ เมื่อได้รับคำตอบตก ลงเพื่อเป็น

ผู้ประสานงาน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้ประสานงาน 2 วิธีคือ

1. ส่งทางไปรษณีย์ไปยังผู้ประสานงานทางวิทยาลัยครูเชียงราย วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ วิทยาลัยครูพิษณุโลก วิทยาลัยครูกำแพงเพชร วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์และวิทยาลัยครูนครสวรรค์

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ประสานงานด้วยตัวเองที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ และวิทยาลัยครูลำปาง

การส่งแบบสอบถามไปยังผู้ประสานงาน ผู้วิจัยได้เขียนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเพื่อให้ได้ตามความต้องการของการวิจัย ช่วงระยะเวลาที่ผู้วิจัยส่งข้อมูลไปยังผู้ประสานงานตามวิทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจนกระทั่งได้รับข้อมูลคืนโดยทางไปรษณีย์นั้นคือ ตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน ถึงวันที่ 25 สิงหาคม 2521 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนคิดเป็นร้อยละ 96.44 ทั้งแสดงรายละเอียดไว้ในตาราง 3 และ 4

ตาราง 3 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำแนกตามคณะวิชาแต่ละวิทยาลัยครู

วิทยาลัยครู คณะวิชา	ส่ง ทั้งหมด	มนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์	ครุศาสตร์	วิทยาศาสตร์	รวม	ร้อยละ
เชียงใหม่	75	25	12	28	65	86.67
เชียงราย	30	11	6	11	28	93.33
ลำปาง	41	18	8	14	40	97.56
อุตรดิตถ์	54	27	8	19	54	100
พิจิตรสงคราม พิษณุโลก	62	26	13	23	62	100
กำแพงเพชร	20	7	4	9	20	100
เพชรบูรณ์	21	10	2	9	21	100
นครสวรรค์	62	26	13	23	62	100
รวม	365	150	66	136	352	96.44

ตาราง 4 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำแนกตามวุฒิและอายุราชการของอาจารย์
แต่ละวิทยาลัยครู

วิทยาลัยครู	วุฒิ		อายุราชการ		
	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี	ต่ำกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	10 ปีขึ้นไป
เชียงใหม่	34	31	7	36	22
เชียงราย	19	9	13	10	5
ลำปาง	28	112	16	16	8
อุตรดิตถ์	41	13	18	28	8
พิจิตรสงคราม พิษณุโลก	36	26	16	33	13
กำแพงเพชร	14	6	7	8	5
เพชรบูรณ์	16	5	11	5	5
นครสวรรค์	29	33	7	39	16
รวม	135	217	95	175	82

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

- 1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Ferguson. 1971 : 46)
- 1.2 ค่าความแปรปรวน (Variance) (Ferguson. 1971 : 67)
- 1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)

(Ferguson. 1971 : 67)

2. ค่าความเที่ยงตรงในแบบสอบถาม ใช้ t - test (Edwards . 1957 : 153)
3. ค่าความเชื่อมั่นในแบบสอบถาม ใช้ ∞ - coefficient (Nunnally. 1972 : 537)
4. ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวแปร 2 กลุ่ม ใช้ t - test (Ferguson . 1971 : 171)
5. ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวแปรที่มากกว่า 2 กลุ่ม ใช้ F - test เมื่อพบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่มากกว่า 2 กลุ่มแล้ว ใช้ Post - hoc Comparision หรือ S - Method (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2519 : 151)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกและเป็นที่เข้าใจตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษาครั้งนี้ จึงขอกำหนดสัญลักษณ์และข้อความย่อ ๆ ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง
R	แทน อันดับความสำคัญ
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
SS	แทน Sum of Square
MS	แทน Mean Square
df	แทน Degrees of freedom
F	แทน ค่าสถิติที่จะใช้พิจารณาใน F - distribution
การสอน	แทน สมรรถภาพครูด้านการสอน
วิชาการ	แทน สมรรถภาพครูด้านวิชาการ
มนุษยสัมพันธ์	แทน สมรรถภาพครูด้านมนุษยสัมพันธ์
แนะแนวและปกครอง	แทน สมรรถภาพครูด้านการแนะแนวและปกครอง
	ชั้นเรียน
ผู้นำ	แทน สมรรถภาพครูด้านการเป็นผู้นำ
สภาพ	แทน สภาพการฝึกสมรรถภาพครู
ความคาดหวัง	แทน ความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครู
ปัญหา	แทน ปัญหาการฝึกสมรรถภาพครู

ลำดับชั้นของการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้เสนอตามลำดับชั้นต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา เมื่อวิเคราะห์รวมทุกสมรรถภาพครู
2. ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา เมื่อวิเคราะห์รวมทุกสมรรถภาพครู
3. ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครู เมื่อวิเคราะห์แยกสมรรถภาพครูออกเป็น 5 ด้านคือ ด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียนและด้านการเป็นผู้นำ ให้นักศึกษา
4. ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครู เมื่อวิเคราะห์แยกสมรรถภาพครูออกเป็น 5 ด้านคือ ด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียนและด้านการเป็นผู้นำ ให้นักศึกษา
5. ปัญหาของอาจารย์ที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยสภาพการฝึกสมรรถภาพครูของอาจารย์ จำแนกตามวุฒิและอายุราชการ เมื่อวิเคราะห์รวมทุกสมรรถภาพครู
2. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูของอาจารย์ จำแนกตามวุฒิและอายุราชการ เมื่อวิเคราะห์รวมทุกสมรรถภาพครู
3. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยสภาพการฝึกสมรรถภาพครู ของอาจารย์ จำแนกตามวุฒิและอายุราชการ เมื่อวิเคราะห์แยกสมรรถภาพครูออกเป็น 5 ด้านคือ ด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียนและด้านการเป็นผู้นำ ให้นักศึกษา

4. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูของอาจารย์จำแนกตามวุฒิและอายุราชการ เมื่อวิเคราะห์แยกสมรรถภาพครูออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียน และด้านการเป็นผู้นำ ให้แก่นักศึกษา

5. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครู ของอาจารย์ให้แก่นักศึกษา จำแนกตามวุฒิและอายุราชการ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์อันดับความสำคัญของสมรรถภาพครูที่อาจารย์วิทยาลัยครูจะฝึกให้แก่นักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ ดังแสดงในตาราง 5 - 10

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครู ความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูและปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา จำแนกตามวุฒิ

วุฒิ	สภาพ	ความคาดหวัง	ปัญหา
ปริญญาตรี	159.8802	235.5161	30.67281
สูงกว่าปริญญาตรี	158.4074	235.9333	30.0593

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูทั้งปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีที่มีต่อการฝึกสมรรถภาพครู ความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครู และปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครู ความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูและปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา จำแนกตามอายุราชการ

อายุราชการ	สภาพ	ความคาดหวัง	ปัญหา
ต่ำกว่า 5 ปี	157.0526	234.9895	31.8631
5 - 10 ปี	157.9714	235.8800	30.2686
มากกว่า 10 ปี	165.0488	236.0366	29.1463

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา อาจารย์ที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 157.0526$) และ 5 - 10 ปี ($\bar{X} = 157.9714$) มีค่าคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน แต่อาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 157.0526$) มีคะแนนเฉลี่ยต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษาน้อยกว่าอาจารย์ที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 165.0488$) ถึง 7.9962

ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา อาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 234.9895$) กับ 5 - 10 ปี ($\bar{X} = 235.8800$) มีค่าคะแนนเฉลี่ยไม่ต่างกันมากนัก แต่ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 236.9895$) มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าอาจารย์ที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 236.0366$) อยู่ 1.0471

ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ไม่ว่าจะต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูหรือความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา เมื่อจำแนกอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปีและมากกว่า 10 ปีนั้น ค่าคะแนนเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นของอาจารย์ต่อปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษาปรากฏว่า

ความคิดเห็นของอาจารย์ตอบปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา
ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยกลับเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย แสดงให้เห็นว่าอาจารย์
ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี มีปัญหาการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษามากกว่าอาจารย์
ที่มีอายุราชการ 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครู 5
ด้านให้นักศึกษา จำแนกตามวุฒิ

วุฒิ	ปริญญาตรี (N = 217)	อันดับ	สูงกว่าปริญญาตรี (N = 217)	อันดับ
การสอน	54.9447	1	55.0591	1
วิชาการ	24.2030	5	24.4300	5
มนุษยสัมพันธ์	28.6267	2	28.4593	2
แนะแนวและปกครอง	26.1567	4	25.8000	3
ผู้นำ	26.1705	3	24.9852	4

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีและ
สูงกว่าปริญญาตรีต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา ด้านการสอน ด้านวิชาการ
ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยโดยทั่วไปใกล้เคียงกัน แต่ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูด้านการเป็นผู้นำนั้น
อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรี ($\bar{X} = 26.1705$) มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิ
สูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 24.9852$) ถึงแม้ว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่มคือ
อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีจะแตกต่างกัน แต่เมื่อจัดอันดับความคิดเห็น
แล้วก็ยังสอดคล้องกันทั้งนี้ ทั้ง 2 กลุ่มพึงเล็งการฝึกอบรมครูด้านการสอนเป็น

อันดับ 1 ด้านวิชาการเป็นอันดับ 5 ด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นอันดับ 2 ยกเว้นสมรรถภาพครู
ด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียนและด้านการเป็นผู้นำ

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครู 5 ด้าน
ให้แก่นักศึกษา จำแนกตามอายุราชการ

อายุราชการ สมรรถภาพครู	ต่ำกว่า 5 ปี (N = 95)	อันดับ	5 - 10 ปี (N = 175)	อันดับ	มากกว่า 10 ปี (N = 82)	อันดับ
การสอน	53.8737	1	55.0114	1	56.3659	1
วิชาการ	25.5263	4	24.1771	5	25.9878	5
มนุษยสัมพันธ์	28.0105	2	28.2057	2	29.7561	2
แนะแนวและปกครอง	25.7368	3	25.7200	3	27.1341	3
ผู้นำ	25.2211	5	25.6629	4	26.9390	4

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี
5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูด้านวิชาการ ด้าน
มนุษยสัมพันธ์และด้านการเป็นผู้นำ มีค่าคะแนนเฉลี่ยส่วนรวมใกล้เคียงกัน แต่ความคิดเห็น
ของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูด้านการสอนมีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่าง
เห็นได้ชัดเจน ส่วนความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูทั้งด้านการแนะ
แนวและ ปกครองชั้นเรียนนั้น อาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี ($\bar{X}$ = 25.7368)
กับอาจารย์ที่มีอายุราชการ 5 - 10 ปี ($\bar{X}$ = 25.7200) มีค่าคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียง
กันมากถึงแม้ว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของทั้ง 3 กลุ่มคือ อาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี
5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี จะแตกต่างกันเมื่อจัดอันดับของความคิดเห็นแล้วก็ยังสอดคล้องกันดังนี้ ทั้ง 3 กลุ่มพึงเล็งการฝึกสมรรถภาพครูด้านการสอนเป็นอันดับ 1 ด้าน

มนุษยสัมพันธ์เป็นอันดับ 2 ด้านแนะแนวและปกครองชั้นเรียนเป็นอันดับ 3 ยกเว้น
สมรรถภาพครูด้านวิชาการและด้านการเป็นผู้นำ

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครู
5 ด้านให้แก่นักศึกษา จำแนกตามวุฒิ

วุฒิ / สมรรถภาพครู	ปริญญาตรี	อันดับ	สูงกว่าปริญญาตรี	อันดับ
การสอน	82.6313	1	82.8222	1
วิชาการ	36.6682	5	37.1407	4
มนุษยสัมพันธ์	40.7558	2	40.9111	2
แนะแนวและปกครอง	36.9862	4	36.8666	5
ผู้นำ	37.9954	3	37.9407	3

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรี และ
สูงกว่าปริญญาตรีต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษา โดยแยกสมรรถภาพ
ครูออกเป็น 5 ด้านนั้น ปรากฏว่า สมรรถภาพครูด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้าน
แนะแนวและปกครองชั้นเรียน และด้านการเป็นผู้นำ มีค่าคะแนนเฉลี่ยโดยส่วนรวมใกล้เคียงกัน แต่ความคิดเห็นต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูด้านวิชาการ อาจารย์ที่มี
วุฒิปริญญาตรี ($\bar{X} = 36.6682$) มีค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นน้อยกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิ
สูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 37.1407$)

ถึงแม้ว่าค่าคะแนนเฉลี่ยทั้ง 2 กลุ่มคือ อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า
ปริญญาตรี จะแตกต่างกัน แต่เมื่อจัดอันดับของความคิดเห็นแล้วก็ยังสอดคล้องกันดังนี้
ทั้ง 2 กลุ่มพึงเล็งการฝึกสมรรถภาพครูด้านการสอนเป็นอันดับ 1 ด้านมนุษยสัมพันธ์เป็น

อันดับ 2 ด้านการเป็นผู้นำอันดับ 3 ยกเว้นสมรรถภาพครู 2 ด้านสุดท้ายที่แตกต่างกันคือ สมรรถภาพครูด้านวิชาการและค่านิยมสัมพันธ

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครู 5 ด้านให้แก่นักศึกษา จำแนกตามอายุราชการ

อายุราชการ สมรรถภาพครู	ต่ำกว่า 5 ปี	อันดับ	5 - 10 ปี	อันดับ	มากกว่า 10 ปี	อันดับ
การสอน	81.6421	1	83.2057	1	83.1463	1
วิชาการ	36.2842	5	38.8343	3	36.9512	4
มนุษยสัมพันธ์	41.2562	2	40.6400	2	40.8780	2
แนะแนวและปกครอง	37.2000	3	36.9200	5	36.7195	5
ผู้นำ	37.7189	4	37.9314	4	38.2317	3

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี ต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษาด้านวิชาการ ค่านิยมสัมพันธ ด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียน และด้านการเป็นผู้นำใกล้เคียงกัน แต่ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูด้านการสอน อาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 81.6421$) มีความคิดเห็นต่างกับอาจารย์ที่มีอายุราชการ 5 - 10 ปี ($\bar{X} = 83.2037$) และมากกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 83.1463$) ส่วนอาจารย์ที่มีอายุราชการ 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน

ถึงแม้ว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของทั้ง 3 กลุ่มคือ อาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี จะแตกต่างกัน แต่เมื่อจัดอันดับของความคิดเห็นแล้วก็ยัง

สอดคล้องกันดังนี้ ทั้ง 3 กลุ่มเพิ่งถึงการฝึกสมรรถภาพครูด้านการสอนเป็นอันดับ 1 ด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นอันดับ 2 ยกเว้นสมรรถภาพครูด้านวิชาการ ด้านแนะแนวและปกครองชั้นเรียน และด้านการเป็นผู้นำ

การวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านความคาดหวังต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษาของอาจารย์จากแบบสอบถามปลายเปิด มีจำนวน 42 คนคิดเป็นร้อยละ 11.93 ของอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ผลปรากฏว่าความคาดหวังของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดต้องการให้ฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษาเพิ่มเติมดังตาราง 11

ตาราง 11 ความถี่ของความคิดเห็นด้านความคาดหวังของอาจารย์ที่ต้องการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษาเพิ่มเติมแต่ละสมรรถภาพครู

สมรรถภาพครู	ความถี่	อันดับ
1. ฝึกให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู	9	3
2. สามารถรับผิดชอบงานที่ปฏิบัติได้ดี	10	2
3. สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดีและเหมาะสม	6	5
4. สามารถรักษาสุขภาพอนามัยของตนได้ดี	1	7
5. สามารถวัดผลนักเรียนทางทัศนคติได้	1	7
6. สามารถปฏิบัติงานด้านธุรการได้	3	6
7. สามารถที่จะประยุกต์ทฤษฎีการสอนเข้ากับสภาพการ ต่าง ๆ ได้เหมาะสม	8	4
8. มีทักษะในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	8	4
9. มีความรู้พื้นฐานด้านเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	3	6

ตาราง 11 (ต่อ)

สมรรถภาพครู	ความถี่	อันดับ
10. ฝึกให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมและความประพฤติที่เหมาะสม เช่น เป็นผู้มีความเที่ยงธรรม ความเมตตา กรุณา ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน มีมรรยาทอันดี ความมีระเบียบในการทำงาน	31	1

จากตาราง 11 ปรากฏว่าสมรรถภาพครูที่อาจารย์ต้องการฝึกให้นักศึกษาเพิ่มเติมมากที่สุดคือ ต้องการฝึกให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมและความประพฤติที่เหมาะสมซึ่งมีความถี่ถึง 31 แสดงว่าอาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าผู้ที่เป็นครูควรมีสมรรถภาพครูด้านนี้มาก

การวิเคราะห์ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาของอาจารย์จากแบบสอบถามปลายเปิดมีจำนวน 50 คนคิดเป็นร้อยละ 14.77 ของอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ผลปรากฏว่าอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดมีปัญหาคือเป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาเพิ่มเติม ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตาราง 12

ตาราง 12 ความถี่ของปัญหาที่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครู ของอาจารย์วิทยาลัยครูเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในแบบสอบถาม

สภาพการณ์ที่ก่อให้เกิดอุปสรรค	ความถี่	อันดับ
1. นอกเหนือจากงานด้านวิชาการแล้วอาจารย์ต้องปฏิบัติงานด้านธุรการด้วย	2	9
2. ขาดการประสานงานการปฏิบัติงานระหว่างอาจารย์ด้วยกัน	12	2

ตาราง 12 (ต่อ)

สภาพการณ์ที่ก่อให้เกิดอุปสรรค	ความถี่	อันดับ
3. อาจารย์ขาดขวัญทางด้านการปฏิบัติงาน	9	3
4. อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์การสอนนักเรียนระดับที่จะฝึกนักศึกษาออกไปเป็นครู เช่น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา	7	4
5. อาจารย์ขาดความรับผิดชอบในการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษา จึงทำให้นักศึกษาไม่ได้เห็นตัวอย่างการสอนของครูที่ดี	16	1
6. อาจารย์ขาดความรู้ด้านเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ มาประกอบ การสอน	12	2
7. จำนวนอาจารย์ที่ออกนิเทศมีน้อยไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนนักศึกษาที่ออกฝึกภาคปฏิบัติ	5	6
8. เปลี่ยนอาจารย์นิเทศบ่อยๆ จึงทำให้ขาดผู้ชำนาญในการนิเทศ	1	10
9. เนื้อหาแต่ละรายวิชาของหลักสูตรการผลิตครูมีส่วนซ้ำซ้อนกัน	12	2
10. หลักสูตรการผลิตครู เน้นด้านทฤษฎีมากกว่าด้านปฏิบัติ	9	3
11. ระยะเวลาการฝึกภาคปฏิบัติมีน้อย	9	3
12. ระยะเวลาเปิดภาคเรียนไม่พร้อมกันระหว่างวิทยาลัยครู กับโรงเรียนที่เป็นสถานฝึกภาคปฏิบัติงานของนักศึกษา	1	10
13. โรงเรียนที่เป็นสถานที่ฝึกภาคปฏิบัติงานของนักศึกษาไม่ให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง	3	8
14. ระยะทางการคมนาคมระหว่างโรงเรียนที่เป็นสถานที่ฝึกภาคปฏิบัติกับวิทยาลัยครูนั้นไกลเกินไป	1	10

ตาราง 12 (ต่อ)

สภาพการณ์ที่ก่อให้เกิดอุปสรรค	ความถี่	อันดับ
15. จำนวนนักศึกษาไม่ได้สัดส่วนกับขนาดของห้องเรียน	5	6
16. นักศึกษาขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน	4	7
17. นักศึกษามีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพครู	9	3
18. หนังสืออ้างอิงมีน้อย ส่วนมากเป็นภาษาต่างประเทศ ก่อให้เกิดอุปสรรคในการค้นคว้าของนักศึกษา	3	8
19. งบประมาณมีน้อย	6	5
20. ผู้บริหารงานมิได้วางแผนและสั่งงานอย่างมีประสิทธิภาพ	1	10
21. ระบบการศึกษาปัจจุบันไม่เอื้อต่อการสอนให้เด็กรู้จักคิด	4	7

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่าปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษาของอาจารย์จากแบบสอบถามปลายเปิดมีหลายประการ เมื่อนำปัญหาเหล่านี้จัดอันดับ ของความถี่ของปัญหาแต่ละปัญหาปรากฏว่า ปัญหาที่มีความถี่มากที่สุดคือ

1. อาจารย์ขาดความรับผิดชอบในการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษา จึงทำให้นักศึกษาไม่ได้เห็นตัวอย่างที่ดี

2. อาจารย์ขาดความรู้ด้านเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ มาประกอบการสอน

3. ขาดการประสานงานการปฏิบัติงานระหว่างอาจารย์ด้วยกัน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูตาม สมมุติฐานต่อไปนี้

สมมุติฐานที่ 1 อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีสภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวัง การฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษาต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตาราง 13 - 16

ตาราง 13 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษา จวบจนความวุฒิ

วุฒิ	N	$\bar{X}$	s^2	t
ปริญญาตรี	217	159.8802	964.3930	0.4370
สูงกว่าปริญญาตรี	135	158.4074	933.6318	

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของอาจารย์วุฒิปริญญาตรี ($\bar{X} = 159.8802$) และวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 158.4074$) ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคืออาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีความเห็นต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษาไม่ต่างกัน

ตาราง 14 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา จำแนกตามวุฒิ

วุฒิ	N	$\bar{X}$	S^2	t
ปริญญาตรี	217	235.5161	113.4361	0.1350
สูงกว่าปริญญาตรี	135	235.9333	846.4209	

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของอาจารย์วุฒิปริญญาตรี ($\bar{X} = 235.5161$) และวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 235.9333$) ต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครู แตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีความเห็นต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาไม่ต่างกัน

ผลวิเคราะห์จากตาราง 13 และ 14 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษาไม่ต่างกันนั้น ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ 1 ที่ว่า " อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน มีสภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาต่างกัน "

ตาราง 15 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครู 5 ด้านให้แก่ นักศึกษา จำแนกตามวุฒิ

สมรรถภาพครู	วุฒิ	N	$\bar{X}$	S^2	t
การสอน	ปริญญาตรี	217	54.9447	103.6340	0.3080
	สูงกว่าปริญญาตรี	135	55.0953	148.0711	
วิชาการ	ปริญญาตรี	217	24.0231	32.3467	-1.1871
	สูงกว่าปริญญาตรี	135	24.4296	144.6709	
มนุษยสัมพันธ์	ปริญญาตรี	217	28.6267	42.2443	0.6131
	สูงกว่าปริญญาตรี	135	28.4592	37.3248	
แนะแนวและปกครอง	ปริญญาตรี	217	26.1567	40.3789	1.36259
	สูงกว่าปริญญาตรี	135	25.8000	28.7284	
ผู้นำ	ปริญญาตรี	217	26.1705	21.9648	4.5057 *
	สูงกว่าปริญญาตรี	135	24.9852	39.8356	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครู 5 ด้านนั้น ปรากฏว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูด้านการเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคืออาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรี ($\bar{X} = 26.1705$) มีความคิดเห็นต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูด้านการเป็นผู้นำมากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 24.9852$) ผลการวิเคราะห์จากตาราง 15 เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ที่ว่า " อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน มีสภาพการฝึกสมรรถภาพครู ให้แก่นักศึกษาดังกัน "

ตาราง 16 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ต่อความคาดหวังการฝึก
สมรรถภาพครู 5 ด้านให้แก่นักศึกษา จำแนกตามวุฒิ

สมรรถภาพครู	วุฒิ	N	$\bar{X}$	S^2	t
การสอน	ปริญญาตรี	217	82.6313	108.0967	0.4811
	สูงกว่าปริญญาตรี	135	82.8222	219.0063	
วิชาการ	ปริญญาตรี	217	36.6682	21.9450	1.9109
	สูงกว่าปริญญาตรี	135	37.1407	28.5093	
มนุษยสัมพันธ์	ปริญญาตรี	217	40.7558	42.2502	0.5741
	สูงกว่าปริญญาตรี	135	40.9111	33.0711	
แนะแนวและปกครอง	ปริญญาตรี	217	36.9862	32.5415	0.4595
	สูงกว่าปริญญาตรี	135	36.8666	30.1909	
ผู้นำ	ปริญญาตรี	217	37.9953	30.4398	0.16049
	สูงกว่าปริญญาตรี	135	37.9407	120.5730	

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีและวุฒิสองวุฒิปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครู 5 ด้าน ให้แก่นักศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นก็คือความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียน และด้านการเป็นผู้นำ ให้แก่นักศึกษาไม่ต่างกัน ผลการวิเคราะห์จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ 1 ที่ว่า " อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน มีความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาต่างกัน "

สมมุติฐานที่ 2 อาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกัน มีสภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษาต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตาราง 17 - 20

ตาราง 17 เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา จำแนกตามอายุราชการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3496.8482	2	1748.424	1.852
ภายในกลุ่ม	329571.399	349	944.331	
ผลรวมทั้งหมด	333068.247	351		

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี 5 -10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ 2 ที่ว่า " อาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกัน มีสภาพการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษาต่างกัน"

ตาราง 18 เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของอาจารย์ต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา จำแนกตามอายุราชการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	62.721	2	31.361	0.041
ภายในกลุ่ม	267474.359	349	766.402	
ผลรวมทั้งหมด	267537.08	351		

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ 2 ที่ว่า " อาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกัน มีความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษาต่างกัน "

ตาราง 19 เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึก
สมรรถภาพครู 5 ด้านให้แก่ นักศึกษา จำแนกตามอายุราชการ

สมรรถภาพครู	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
การสอน	ระหว่างกลุ่ม	273.40	2	136.700	1.2023
	ภายในกลุ่ม	39693.50	349		
	ผลรวมทั้งหมด	39966.90	351	133.700	
วิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	244.37	2	112.185	2.7178
	ภายในกลุ่ม	14406.15	349	41.278	
	ผลรวมทั้งหมด	14630.52	351		
มนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	167.22	2	83.610	2.0551
	ภายในกลุ่ม	14198.71	349	40.684	
	ผลรวมทั้งหมด	14365.93	351		

ตาราง 19 (ต่อ)

สมรรถภาพครู	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
แนะแนวและ ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	124.77	2	62.385	1.7158
	ภายในกลุ่ม	12689.21	349	36.359	
	ผลรวมทั้งหมด	12813.98	351		
ผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	140.95	2	70.475	1.5684
	ภายในกลุ่ม	15682.15	349	44.935	
	ผลรวมทั้งหมด	15823.10	351		

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครู 5 ด้านคือ ด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียน และด้านการเป็นผู้นำให้แก่นักศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นก็คืออาจารย์ที่มีอายุราชการต่างก็มีความคิดเห็นต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษาไม่ต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ 2 ที่ว่า " อาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกัน มีสภาพการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษาต่างกัน "

ตาราง 20 เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของอาจารย์ต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครู 5 ด้านให้แก่การศึกษา จำแนกตามอายุราชการ

สมรรถภาพครู	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
การสอน	ระหว่างกลุ่ม	165.80	2	82.90	0.6985
	ภายในกลุ่ม	40408.60	349	118.680	
	ผลรวมทั้งหมด	40584.40	351		
วิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	416.53	2	230.765	1.0062
	ภายในกลุ่ม	80043.34	349	229.351	
	ผลรวมทั้งหมด	80504.87	351		
มนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	23.13	2	11.565	0.3266
	ภายในกลุ่ม	12357.05	349	35.4070	
	ผลรวมทั้งหมด	12380.18	351		

ตาราง 20 (ต่อ)

สมรรถภาพครู	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
แนะแนวและปกครองชั้นเรียน	ระหว่างกลุ่ม	10.45	2	5.225	0.6634
	ภายในกลุ่ม	11144.63	349	31.933	
	ผลรวมทั้งหมด	11155.08	351		
ผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	54.94	2	27.47	0.9464
	ภายในกลุ่ม	10129.74	349	29.025	
	ผลรวมทั้งหมด	10184.64	351		

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครู 5 ด้านให้แก่นักศึกษา คือ ด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียน และด้านการเป็นผู้นำนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นก็คืออาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษาไม่ต่างกัน ซึ่งไม่ตรงกับสมมุติฐานที่ 2 ที่ว่า " อาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกัน มีความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษาคต่างกัน "

สมมุติฐานที่ 3 อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน มีปัญหาการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา
ต่างกัน ผลการวิเคราะห์ห้ข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 21

ตาราง 21 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยปัญหาการฝึกสมรรถภาพครูของอาจารย์ให้แก่
นักศึกษา จำแนกตามวุฒิ

วุฒิ	N	$\bar{X}$	S^2	t
ปริญญาตรี	217	30.6728	37.0452	0.96009
สูงกว่าปริญญาตรี	135	30.0593	32.0711	

จากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีและวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี
มีปัญหาการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 นั่นก็คืออาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน มีปัญหาการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษาไม่ต่างกัน ซึ่ง
ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ 3 ที่ว่า " อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน มีปัญหาการฝึกสมรรถภาพครู
ให้นักศึกษาต่างกัน "

สมมุติฐานที่ 4 อาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกัน มีปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึก
สมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตาราง 22 และ 23

ตาราง 22 เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนปัญหาการฝึกสมรรถภาพครูของอาจารย์
ให้แก่ศึกษา จำแนกตามอายุราชการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	334.783	2	167.3913	4.9610 *
ภายในกลุ่ม	11775.842	349	33.7417	
ผลรวมทั้งหมด	12110.625	351		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปีและมากกว่า 10 ปี มีปัญหาการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นก็คืออาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกัน มีปัญหาการฝึกสมรรถภาพ
ครูให้แก่ศึกษาต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ 3 ที่ว่า " อาจารย์ที่มีอายุราชการต่าง
กัน มีปัญหาการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษาต่างกัน "

ตาราง 23 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยปัญหาการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา ของ
อาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกันเป็นรายคู่

อายุราชการ		ต่ำกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
	$\bar{X}$	31.86	30.26	29.15
ต่ำกว่า 5 ปี	31.86	-	1.59	2.72 *
5 - 10 ปี	30.26		-	1.12
มากกว่า 10 ปี	29.15			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปี มีปัญหา
การฝึกสมรรถภาพครูน้อยกว่าอาจารย์ที่มีอายุราชการน้อยหรือต่ำกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

อาจารย์ที่มีอายุราชการ 5 - 10 ปี และอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี มีปัญหาการฝึก
สมรรถภาพครูไม่ต่างกันและอาจารย์ที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีกับอายุราชการ 5 - 10 ปี
ก็มีปัญหาการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษาไม่ต่างกัน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์หาอันดับความสำคัญสมรรถภาพครูที่จะฝึกให้แก่นักศึกษา
ของอาจารย์วิทยาสัยครู ดังแสดงในตาราง 24 และ 25

ตาราง 24 ความถี่การจัดอันดับสมรรถภาพครูของอาจารย์วิทยาสัยครู

อันดับ สมรรถภาพครู	1	2	3	4	5	รวม
การสอน	138	125	53	32	4	352
วิชาการ	99	116	81	37	19	352
มนุษยสัมพันธ์	56	51	84	111	50	352
แนะแนวและปกครอง	7	22	77	76	170	352
ผู้นำ	52	38	57	96	190	352
รวม	352	352	352	352	352	1,760

จากตาราง 24 แสดงให้เห็นว่า สมรรถภาพครูด้านการสอนมีความถี่มากที่สุดใน
ของอันดับ 1 สมรรถภาพครูด้านวิชาการ มีความถี่มากที่สุดในของอันดับ 2 สมรรถภาพครู
ด้านมนุษยสัมพันธ์มีความถี่มากที่สุดในของอันดับ 4 สมรรถภาพครูด้านการแนะแนวและปกครอง
ชั้นเรียนมีความถี่มากที่สุดในของอันดับ 5 ส่วนสมรรถภาพครูด้านการเป็นผู้นำ มีความถี่มาก
ที่สุดในของอันดับ 5

ตาราง 25 การจัดอันดับความสำคัญของสมรรถภาพครูที่จะฝึกให้แก่นักศึกษาของอาจารย์
วิทยาลัยครู

สมรรถภาพครู	N	Σ	R
การสอน	352	1.965909	1
วิชาการ	352	2.3210227	2
มนุษยสัมพันธ์	352	3.1136363	3
แนะแนวและปกครอง	352	4.0795454	5
ผู้นำ	352	3.4886363	4

เมื่อหาค่าเฉลี่ยความถี่ของแต่ละสมรรถภาพครูจากตาราง 24 แล้ว นำมาจัดอันดับความสำคัญของสมรรถภาพครูที่จะฝึกให้แก่ นักศึกษา ของอาจารย์วิทยาลัยครู ดังตาราง 25 นั้น ปรากฏว่า อาจารย์วิทยาลัยครูภาคเหนือให้ความสำคัญสมรรถภาพครูด้านการสอนเป็นอันดับ 1 สมรรถภาพครูด้านวิชาการเป็นอันดับ 2 สมรรถภาพครูด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นอันดับ 3 สมรรถภาพครูด้านการเป็นผู้นำเป็นอันดับ 4 และสมรรถภาพครูด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียนเป็นอันดับ 5

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา ของอาจารย์วิทยาลัยครูภาคเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษาวิทยาลัยครูภาคเหนือ ของอาจารย์ที่มีวุฒิและอายุราชการต่างกัน
3. เพื่อศึกษาปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษา ของอาจารย์วิทยาลัยครูภาคเหนือ
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษา ของอาจารย์วิทยาลัยครูภาคเหนือที่มีวุฒิและอายุราชการต่างกัน
5. เพื่อศึกษาและจัดอันดับความสำคัญของสมรรถภาพครูที่จะฝึกให้แก่ นักศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คืออาจารย์วิทยาลัยครูภาคเหนือ 8 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ วิทยาลัยครูเชียงราย วิทยาลัยครูลำปาง วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ วิทยาลัยครูพิจิตรสงคราม พิษณุโลก วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ วิทยาลัยครูกำแพงเพชร และ วิทยาลัยครูนครสวรรค์ ที่มีอายุราชการตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป สุ่มมาได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 365 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 : ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ

ตอนที่ 2 : สภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้

แก่นักศึกษา ของอาจารย์วิทยาลัยครู แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

แบบที่ 1 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า โดยให้ผู้ตอบทำเครื่องหมายที่คำตอบซึ่งตรงกับความคิดเห็นของตน

แบบที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นหรือความต้องการอย่างเสรี

ตอนที่ 3 : ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

แบบที่ 1 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า โดยให้ผู้ตอบทำเครื่องหมายที่คำตอบซึ่งตรงกับความคิดเห็นของตน

แบบที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นหรือความต้องการอย่างเสรี

ตอนที่ 4 : การจัดอันดับความสำคัญ โดยให้ผู้ตอบจัดอันดับสมรรถภาพครูที่ต้องการฝึกให้นักศึกษาจากมากไปหาน้อย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานคือ คะแนนเฉลี่ย ความแปรปรวนและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ใช้ t - test ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่ม

3. ใช้ F - test ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม 3 กลุ่ม

4. ใช้ S - Method ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามที่ได้รับคืนมีจำนวน 352 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.44

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา ของอาจารย์ วิทยาลัยครูภาคเหนือ สรุปได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา จำแนกตามวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ว่า " อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน มีสภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษาคต่างกัน "

เมื่อวิเคราะห์แยกสมรรถภาพครูออกเป็น 5 ด้านคือ สมรรถภาพครูด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียน และด้านการเป็นผู้นำแล้ว อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครู 5 ด้านนั้น ปรากฏว่ามี 4 ด้านที่อาจารย์มีความคิดเห็นไม่ต่างกันคือ สมรรถภาพครูด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียน แต่ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันนี้ต่อสมรรถภาพครูด้านการเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นก็คืออาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีมีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 26.1705) มากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิสองสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 24.9852)

ความคิดเห็นของอาจารย์ทั้ง 2 กลุ่มคือ วุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูทั้ง 5 ด้าน ปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา ไม่ว่าจะพิจารณาหรือแยกพิจารณาแต่ละสมรรถภาพ จำแนกตามอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปีและมากกว่า 10 ปีนั้น ปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกรณี ซึ่งผลการวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ว่า " อาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกัน มีสภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษาคต่างกัน "

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษา ของอาจารย์จำแนกตามวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ว่า " อาจารย์ที่วุฒิต่างกัน มีปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษาต่างกัน "

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษา จำแนกตามอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าผลการวิเคราะห์เป็นไปตามสมมุติฐานที่ว่า " อาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกัน มีปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษาต่างกัน "

เมื่อพิจารณาถึงค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น ของอาจารย์ต่อปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูระหว่างอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี กับมากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นก็คืออาจารย์ที่มี อายุราชการมากกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 26.15$) มีปัญหาการฝึกสมรรถภาพครูน้อยกว่า อาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 31.86$) และระหว่างอายุราชการ 5 - 10 ปี กับมากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. การศึกษาการจัดอันดับความสำคัญของสมรรถภาพครูที่จะฝึกให้แก่ นักศึกษา ของอาจารย์วิทยาลัยครู ปรากฏว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ให้สมรรถภาพครูด้านการ สอนเป็นอันดับ 1 ด้านวิชาการเป็นอันดับ 2 ด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นอันดับ 3 ด้านการเป็น ผู้นำเป็นอันดับ 4 และด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียนเป็นอันดับ 5

6. การวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านความคาดหวังต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษา จากแบบสอบถามปลายเปิดนั้น ปรากฏว่า สมรรถภาพครูที่อาจารย์ต้องการฝึก ให้ให้นักศึกษาเพิ่มเติม ซึ่งเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยคือ

ฝึกให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมและความประพฤติที่เหมาะสม เช่น เป็นผู้ ที่มีความเที่ยงธรรม ความเมตตา กรุณา ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน มีมรรยาทอันดี

ความมีระเบียบในกรทำงาน

สามารถรับผิดชอบงานที่ปฏิบัติได้ดี
 ฝึกให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู
 สามารถที่จะประยุกต์ทฤษฎีการสอนเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เหมาะสม
 มีทักษะในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
 สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้และเหมาะสม
 สามารถปฏิบัติงานด้านธุรการได้
 มีความรู้เรื่องเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น
 สามารถรักษาสุขภาพอนามัยของตนได้ดี
 สามารถวัดผลนักเรียนทางด้านทัศนคติได้

7. การวิเคราะห์ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา ของ
 อาจารย์จากแบบสอบถามมีจำนวน 21 ข้อ ปัญหาที่นับว่าเป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพ
 ครูมากได้แก่

อาจารย์ขาดความรับผิดชอบในการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษา จึงทำให้นักศึกษา
 ไม่ได้เห็นตัวอย่างการสอนที่ดี

อาจารย์ขาดความรู้ด้านเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ มาประกอบการสอน
 ขาดการประสานงานการปฏิบัติงานระหว่างอาจารย์ด้วยกัน
 เนื้อหาแต่ละรายวิชาของหลักสูตรการผลิตครูมีส่วนซ้ำซ้อนกัน
 อาจารย์ขาดขวัญทางด้านการปฏิบัติงาน
 หลักสูตรการผลิตครู เน้นด้านทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติ
 ระยะเวลาของการฝึกภาคปฏิบัติมีน้อย
 นักศึกษามีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพครู

อภิปรายผล

1. การที่อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลวิจัยของ นรา บุรณชัย (นรา บุรณชัย 2518 : 52 - 53) ที่ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการสอน ปรากฏว่า อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีพฤติกรรมการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกับผลวิจัยของกุลวดี เรืองเดช (กุลวดี เรืองเดช 2518 : 58 - 60)

การที่ความคิดเห็นของอาจารย์จำแนกตามวุฒิต่อการฝึกสมรรถภาพครู 5 ด้านแล้วปรากฏว่า ความคิดเห็นต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียนไม่ต่างกัน ซึ่งอาจเนื่องมาจากวิทยาลัยครูแต่ละแห่งต่างก็ใช้โครงสร้างหลักสูตรการผลิตครูแบบเดียวกัน สภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยครูก็จัดขึ้นในแนวเดียวกัน จึงทำให้อาจารย์ในวิทยาลัยครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่ต่างกันต่อการฝึกสมรรถภาพครู 4 ด้านนี้ แต่สำหรับการฝึกสมรรถภาพครูด้านการเป็นผู้นำ อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีมีความเห็นต่างกันทั้ง ๆ ที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกันนั้น เนื่องจากขณะนี้การผลิตครูกำลังมีการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน โดยเฉพาะหลักสูตรการฝึกหัดครู จึงทำให้ความคิดเห็นของอาจารย์ 2 พวกนี้แตกต่างกันออกไป ดังคำกล่าวของมัสโกรฟ (Musgrove. 1969 : 43) ที่ว่า " ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงย่อมมีความขัดแย้งเกิดขึ้นเป็นธรรมดาในกลุ่มบุคคลทุกสาขาอาชีพ "

2. ผลวิเคราะห์พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูไม่ว่าจะพิจารณารวมหรือพิจารณาแยกสมรรถภาพครูที่ฝึกให้แก่ศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกรณีซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้อาจเป็นเพราะว่า

2.1 วิทยาลัยครูทุกแห่งต่างก็อยู่ในระบบเดียวกัน ผู้บริหารยอมรับนโยบายการผลิตครูมาเหมือนกันจึงต้องควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายนั้น

อาจารย์วิทยาลัยครูทุกคนเป็นผู้ปฏิบัติตาม ค่ายเหตุนี้การปฏิบัติงานด้านการฝึกสมรรถภาพครู จึงไม่ต่างกันระหว่างอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน เพราะเมื่อรับนโยบายแล้วต่างก็มุ่งหวังหรือมีความคาดหวังที่จะปฏิบัติงานให้ดีที่สุดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของนโยบายที่วางไว้ ซึ่งการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้จะสะท้อนถึงความสำเร็จก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของทุกคน

2.2 ภูมิหลังการศึกษาของอาจารย์ส่วนใหญ่มาจากแหล่งเดียวกัน สาขาวิชาเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากการบรรจุอาจารย์เข้าปฏิบัติงานในวิทยาลัยครูก็พิจารณาวุฒิทางครูเป็นสำคัญ (เจริญ มลิษฐ์ 2519 : 9 - 10) จึงมีผลทำให้ความคาดหวังของอาจารย์ไปในแนวเดียวกัน

3. ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษาไม่ว่าจะพิจารณารวมหรือแยกแต่ละสมรรถภาพ เมื่อจำแนกความคิดเห็นของอาจารย์ตามอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปีและมากกว่า 10 ปีแล้ว ความคิดเห็นไม่ต่างกันหรือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปรากฏว่าผลวิจัยนี้สอดคล้องกับผลวิจัยของกุลวดี เรืองเดช (กุลวดี เรืองเดช 2518 : 58 - 60) ที่ว่า อาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกันมีพฤติกรรมการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ที่มีอายุราชการน้อยหรือมากจะฝึกสมรรถภาพครูไม่ต่างกัน อาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่มีอายุราชการน้อยหรือมาก ต่างก็มีภูมิหลังด้านการศึกษาและอยู่ในระบบการปฏิบัติงานเดียวกัน หรืออาจเนื่องมาจาก อาจารย์ที่ทำการสอนหลายปีหรือมีอายุราชการมากก็อาจมีประสบการณ์มากเกิดความเบื่อหน่ายหรือคิดว่าตนเองมีประสบการณ์มากพอจึงมิได้มีการปรับปรุงการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา ยังคงใช้วิธีการฝึกสมรรถภาพครูเหมือนเดิมเมื่อตอนที่เริ่มสอนใหม่ ๆ

ความคิดเห็นของอาจารย์จำแนกตามอายุราชการต่อความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษาก็ไม่แตกต่าง เช่นเดียวกับความคิดเห็นของอาจารย์ต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูเมื่อจำแนกตามอายุราชการ ผลวิจัยนี้ขัดแย้งกับความคิดเห็นของโรเบิร์ต ที่ว่า คนมีอายุราชการต่างกันหรือมีประสบการณ์ต่างกันย่อมมีความคาดหวังต่างกัน เพราะ

การแสดงผลกิจกรรมที่คาดหวังออกมาต่อสิ่งใดย่อมขึ้นอยู่กับความคาดหวังของฝ่ายสถาบัน (Organnization Dimension) และขึ้นอยู่กับความต้องการส่วนของตนเองหรือฝ่ายบุคคล (Personal Dimension) (Robert . 1970 : 54 อ้างอิงมาจาก วาณิชกิตละเอียก 2520 : 9) การที่ผลวิเคราะห์ชี้ชัดเกี่ยวกับความคิดเห็นของโรเบิร์ตอาจเป็นผลเนื่องมาจากอาจารย์วิทยาดัชครู แม้จะมีอายุราชการต่างกัน แต่ก็คงได้รับมอบหมายงานคล้ายคลึงกันเพราะอยู่ในระบบการทำงานเดียวกัน ประกอบกับสังคมไทยในด้านการสัมพันธ์ระหว่างผู้น้อยกับผู้นั้นมีลักษณะที่เด่นชัดคือ การปฏิบัติงานใดก็ตามผู้มีประสบการณ์น้อยหรืออายุราชการน้อยจะเชื่อฟังผู้มีประสบการณ์มากหรืออายุราชการมาก ดังจะเห็นได้จากคำพังเพยของคนไทยที่ว่า " เคารพตามหลังผู้นั้นไม่ผิด " สำหรับเรื่องนี้ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช (ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช 2517 : 125) ได้ยืนยันอย่างหนักแน่นว่า วัฒนธรรมไทยในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ยังไม่เปลี่ยนแปลง ก็ดูเหมือนจะมีอยู่อย่างเดียวกันคือความสัมพันธ์ระหว่างผู้นั้นกับผู้น้อยในวงราชการ เคยมีอยู่อย่างใดอยู่อย่างนั้น ผู้นั้นจะปฏิบัติสิ่งใดผู้น้อยย่อมปฏิบัติตาม ด้วยเหตุผลเหล่านี้อาจทำให้ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปีและมากกว่า 10 ปีไม่ต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์พบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นับว่าไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน จึงกล่าวได้ว่าอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีและวุฒิสองวุฒิปริญญาตรีมีปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษาไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของไพจิตร สหสรจินดา (ไพจิตร สหสรจินดา 2519 : 52) ที่ว่าอาจารย์ไม่ว่าจะมีวุฒิปริญญาตรีหรือวุฒิสองวุฒิปริญญาตรีมีตำแหน่งหน้าที่การงานหรือประสบการณ์ในการศึกษาอบรม ตลอดจนความสามารถในการถ่ายทอดความรู้หรือการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษาไม่ต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมอบหมายงานให้อาจารย์ไม่ว่าจะมีวุฒิใดเท่าเทียมกัน จึงทำให้อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูไม่ต่างกัน

5. อาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกันมีปัญหาคือเป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นับว่าเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวพบว่า

5.1 อาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปีกับมากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าอาจารย์ที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีมีปัญหาคือเป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูน้อยกว่าอาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่มีอายุราชการมากมีระยะเวลาปรับตัวด้านต่าง ๆ มากกว่าอาจารย์ที่มีอายุราชการน้อย จึงทำให้มีปัญหาด้านการปฏิบัติงานน้อยกว่า การที่อาจารย์ที่มีอายุราชการมากมีปัญหาน้อยอาจเป็นเพราะเคยชินกับปัญหาจนรู้สึกว่าเป็นปัญหา ส่วนอาจารย์ที่มีอายุราชการน้อยยังถือว่าเป็นปัญหาอยู่ก็ได้

5.2 อาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปีกับ 5 - 10 ปี และอายุราชการ 5 - 10 ปีกับมากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยปัญหาคือเป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษาของอาจารย์แต่ละกลุ่มพบว่า อาจารย์ที่มีอายุราชการน้อยไปหามากมีค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ยังมีอายุราชการน้อยเท่าไรจะมีปัญหาด้านการปฏิบัติงานมาก แต่เมื่อระยะเวลาของการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นปัญหาต่าง ๆ ที่ประสบจะลดน้อยลง เนื่องมาจากมีระยะเวลาในการปรับตัวมากขึ้นหรืออาจกล่าวได้ว่ามีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูที่มีวุฒิและอายุราชการต่างกันต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา ผลปรากฏว่า ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูไม่ว่าจะจำแนกตามวุฒิหรืออายุการนั้นไม่ต่างกัน ผลการวิเคราะห์ที่นับเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานด้านการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษา โดยไม่ต้องพะวงถึงเรื่องวุฒิและอายุราชการของอาจารย์ที่ปฏิบัติงาน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอว่า

1.1 การพัฒนาอาจารย์ เมื่อต้องการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรให้มีการพัฒนาอาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี เพราะจากผลการวิจัยความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษานั้นพบว่า อาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกันมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน การพัฒนาอาจารย์นั้นต้องพัฒนาทั้งทางค่านิยมและปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรอบรู้และเปลี่ยนทัศนคติ เช่น จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการซึ่งจะส่งผลดีต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา อันได้แก่การฝึกผลิตวัสดุสื่อทัศนศึกษา ฝึกการสอนแบบกลุ่ม ฝึกวิเคราะห์การสอน เป็นต้น

1.2 การวางแผนงาน ถ้าผู้บริหารอาศัยแนวความคิดในเรื่องการมอบหมายงานและการกระจายอำนาจ (The Concepts of Delegation and Decentralization) ทำให้เชื่อว่าการวางแผนงานควรจะได้มีการจัดทำกันในระดับที่ต่ำลงมาขององค์การด้วย (ธงชัย สันติวงษ์ 2519 : 112) ดังนั้นผู้บริหารจะมีการวางแผนการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา ผู้บริหารควรจะมอบหมายให้อาจารย์ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาช่วยวางแผนในรายละเอียดหรือส่วนย่อยเพื่อจะได้ประโยชน์จากการนำเอาความคิดของอาจารย์มาใช้ ซึ่งเท่ากับเป็นการระดมความคิดของอาจารย์ในสถาบันนั่นเอง ทั้งนี้เนื่องมาจากผลการวิจัยความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูเกี่ยวกับการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา ไม่ว่าจะมีอายุราชการและวุฒิต่างกันจะมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน

1.3 การประเมินผลการปฏิบัติงาน ควรมีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา โดยมีทั้งคำนึงถึงวุฒิและอายุราชการ เพราะผลการวิจัยความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูเกี่ยวกับการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาซึ่งจำแนกตามวุฒิและอายุราชการนั้นไม่ต่างกัน นอกจากนั้นยังมีเหตุผลอีกประการหนึ่งจากการวิเคราะห์คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา ซึ่งมีความดีเป็นอันดับหนึ่งคือ อาจารย์ขาดความรับผิดชอบในการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา จึงนับว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการประเมินผลการ

ปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานนี้ควรประเมินผลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้นกประเมิน ในค่านการปฏิบัติงานคือ กลุ่มเพื่อนร่วมงาน นักศึกษาและผู้บริหาร

2. ผลการวิเคราะห์ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา ของอาจารย์วิทยาลัยครูจำแนกตามวุฒิ ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 แต่เมื่อจำแนกตามอายุราชการแล้วปรากฏว่า อาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี มีปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูมากที่สุดและอาจารย์ที่มีปัญหารองลงไป ตามลำดับคือ อาจารย์ที่มีอายุราชการ 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี ผลการวิเคราะห์ ครั้งนี้จะมีประโยชน์ต่อผู้บริหารงานคือ อาจารย์ที่อยู่ใต้มงคับบัญชาซึ่งมีวุฒิต่างกันจะไม่เป็น ปัญหาต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา แต่เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์หรืออายุ ราชการแล้ว ปรากฏว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์น้อยหรืออายุราชการต่ำกว่า 5 ปีจะมีปัญหา มากที่สุด นับเป็นสิ่งที่ผู้บริหารควรคำนึงถึงและหาทางช่วยเหลือ ผู้วิจัยเสนอว่า

2.1 อาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี ถือว่าเป็นอาจารย์ที่ยังมี ประสบการณ์น้อยและจากผลการวิเคราะห์ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษาจำแนกตามอายุราชการนั้น ปรากฏว่าอาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี มี ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรจัดให้มีการสัมมนา หรืออบรมเพื่อให้เข้าใจหน้าที่และภาระงานของวิทยาลัยครูและรู้เรื่องการสอนที่ดีขึ้น โดยจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติให้มากเกี่ยวกับการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา ซึ่งจะ ช่วยให้อาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปีปรับตัวได้ง่ายขึ้น

2.2 แต่ละภาควิชาหรือแผนกวิชาควรแต่งตั้งอาจารย์ที่มีความชำนาญงาน ทำหน้าที่ติดตามความก้าวหน้าในการสอนวิชาต่าง ๆ ของอาจารย์ในภาควิชาหรือแผนกวิชา และคอยช่วยเหลืออาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี เพราะเป็นกลุ่มอาจารย์ที่มีปัญหาที่ เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษามากที่สุด โดยเฉพาะอาจารย์ที่เพิ่งเริ่ม เข้ามาปฏิบัติงานและกำลังอยู่ในระยะทดลองปฏิบัติงาน ควรได้รับการช่วยเหลือมากกว่าคน อื่น การที่จะรับหรือไม่รับอาจารย์ที่กำลังอยู่ในระยะทดลองปฏิบัติงานเข้าปฏิบัติงานจริง ก็ ควรพิจารณาความสามารถในการปรับปรุงตนเองของผู้นั้นด้วย

2.3 อาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี เป็นกลุ่มที่มีปัญหาในการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษามากที่สุด และจากการวิเคราะห์คำถามปลายเปิดพบว่า ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูซึ่งมีความถี่เป็นอันดับ 2 คือ อาจารย์ขาดความรู้ด้านเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ มาประกอบการสอน ดังนั้นการมอบหมายงานให้แก่อาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี ควรจัดอาจารย์เก่าเป็นที่เลี้ยงคอยช่วยเหลือก่อน เมื่อมีความเข้าใจการปฏิบัติงานแล้วจึงให้ปฏิบัติงานโดยลำพัง แต่ก็ยังต้องอยู่ในความช่วยเหลือของอาจารย์ที่ทำหน้าที่ติดตามความก้าวหน้าด้านวิชาการของภาควิชาหรือแผนกวิชา

3. ผู้บริหารและอาจารย์ควรจะทำให้ความสำคัญต่อการฝึกสมรรถภาพครูด้านคุณธรรมและความประพฤติ เนื่องจากผลการวิเคราะห์หาความถี่ของคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา ปรากฏว่าสมรรถภาพครูด้านนี้เป็นอันดับหนึ่ง จากจำนวนสมรรถภาพครูที่ได้จากคำถามปลายเปิดทั้งหมด ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอว่าผู้เกี่ยวข้องควรมีการจัดตั้งชุมนุมหรือการเปิดกระบวนวิชาจริยธรรมสำหรับครู การเปิดเป็นกระบวนวิชาจะต้องจัดเป็นวิชาบังคับที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียน การฝึกนักศึกษาให้มีคุณธรรมด้านนี้มีไว้เพื่อฝึกจากการให้นักศึกษาเข้าเป็นสมาชิกของชุมนุมหรือเรียนกระบวนวิชาจริยธรรมสำหรับครูเท่านั้น ผู้บริหารควรขอความร่วมมือจากอาจารย์ทุกคนช่วยกันควบคุมและแนะแนวปฏิบัติด้านจริยธรรมสำหรับครูให้แก่นักศึกษาเพื่อมีโอกาส เช่น ขณะการสอนในกระบวนวิชาของตน ที่สำคัญอย่างยิ่งก็คืออาจารย์ควรเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติคุณธรรมด้านนี้ด้วย

4. การจัดหลักสูตรการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา ควรเน้นการฝึกภาคปฏิบัติให้มากโดยเฉพาะสมรรถภาพครูด้านการสอนและการจัดหลักสูตร ควรวิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตรทั้งหมด เพื่อป้องกันความซ้ำซ้อนของเนื้อหาซึ่งจะทำให้ระยะเวลาการฝึกภาคปฏิบัติมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผลการวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดมีปัญหาคือเป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาของอาจารย์วิทยาลับครู ที่มีความถี่อันดับ 2 คือ เนื้อหาแต่ละรายวิชาของหลักสูตรการผลิตครูมีส่วนซ้ำซ้อนกันและปัญหาที่มีความถี่อันดับ 3 คือ หลักสูตรการผลิตครู เน้นค่านิยมมากกว่าค่านิยมปฏิบัติและระยะเวลาการฝึกภาคปฏิบัติได้น้อย นอกจากนั้นผลการศึกษากการ จัดอันดับความสำคัญของสมรรถภาพครูที่จะฝึกให้แก่ศึกษาของ

อาจารย์วิทยาลัยครู ปรากฏว่าความนึกเห็นของอาจารย์ให้สมรรถภาพครูด้านการสอนเป็นอันดับหนึ่งด้วย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

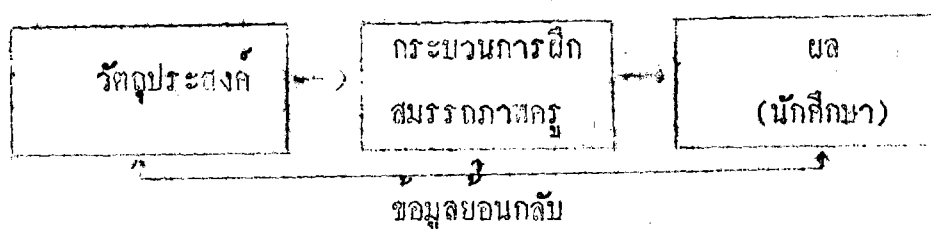
เพื่อประโยชน์ในการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา ผู้บริหารควรจัดดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้คือ

1. จัดตั้งศูนย์บริการวิชาการเพื่อประสานงานวิชาการภายในวิทยาลัยครูและบริการแก่ชุมชน เช่น ทางวิทยาลัยครูสร้างชุดการสอนหรือนวัตกรรมใหม่ ขึ้นสำหรับใช้สอนนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ โดยเก็บไว้ที่ศูนย์บริการวิชาการ ทางศูนย์ก็จะจัดบริการให้โรงเรียนในท้องถิ่นที่วิทยาลัยครูรับผิดชอบในการผลิตครูเป็นชุดการสอนเหล่านี้ไปใช้ หรือทางศูนย์อาจจัดผู้มีความชำนาญด้านการสร้างชุดการสอนหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ให้การอบรมแก่ครูประจำการตามโรงเรียนต่าง ๆ เป็นต้น

2. ให้ค่าตอบแทนหรือให้รางวัลแก่อาจารย์ที่ทำการฝึกสมรรถภาพครูได้ดีเกิน

3. สนับสนุนให้อาจารย์ทำงานร่วมกันเป็นคณะ แต่ละคนที่ทำงานควรมีอาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกันจะได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานซึ่งกันและกัน อีกประการหนึ่งเพื่อประโยชน์ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ถ้าจะให้เพื่อนร่วมงานมีส่วนร่วมประเมินผลงานก็จะสามารถประเมินได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง

✕ 4. ในการปรับปรุงการเรียนการสอน ควรพิจารณานำวิธีวิเคราะห์ระบบ (System Approach) เข้ามาใช้ในการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา ดังแสดงในภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 รูปแบบของการดำเนินงานแบบวิเคราะห์ระบบ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ในการวางแผนการฝึกสมรรถภาพครูให้มีประสิทธิภาพนั้น ควรมีการวิจัยถึงรายละเอียดของการฝึกสมรรถภาพครูแต่ละด้านว่าควรดำเนินการด้านใดมากน้อยเพียงไร
2. เพื่อผลิตครูให้ได้ตามที่สังคมต้องการ ควรวิจัยถึงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครูกับสมรรถภาพครูที่สังคมต้องการว่ามีความสอดคล้องกันมากน้อยเพียงไร
3. ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติงานของวิทยาลัยครู โดยมีการวิจัยถึงคุณภาพของผลผลิตคือ นักศึกษาที่ออกไปปฏิบัติงานแล้วมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมมากน้อยเพียงไร เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษารุ่นต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การฝึกหัดครู, กรม การติดตามผลการฝึกหัดครู เอรารวันการพิมพ์ 2519, 213 หน้า

_____. นโยบายและการจัดการฝึกหัดครูตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ระยะที่ 4 (2520 - 2524) ม.ป.ท 2520, 35 หน้า

กุลวดี เรืองเดช พฤติกรรมการสอนของครูด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์
การสอน ปริญญาทิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2518, 64 หน้า
อศสาเนา

ก้อ สวัสดิ์พาณิชย์ "ปัญหาสังคมไทย" ครูสารเขตการศึกษา 20(2) : 1 - 8
ตุลาคม 2518

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักรายการรัฐมนตรี รายงานการสัมมนา:
การฝึกหัดครูในประเทศไทย หน้า 1 - 5 ณ โรงแรมสมิหลา 23 - 27 สิงหาคม
ม.ป.ท 2513

_____. สถิติประชากรผู้ไม่รู้อ่านหนังสือของประเทศไทย พ.ศ. 2509 - 2523
ชนประดิษฐ์การพิมพ์ 2520, 64 หน้า

_____. เอกสารเพื่อการอบรมวิจัยการศึกษา เล่มที่ 6 ม.ป.ท 2519, 232 หน้า

คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. "การศึกษากับการสืบทอดและเสริมสร้างวัฒนธรรม" ใน
ชมทางวิชาการ : บทเรียนการจัดการศึกษาในรอบร้อยปีที่ผ่านมา หน้า 119 - 135
ครุสภา 2517

เจริญ มลิินทร์ "โครงการจัดกลุ่มวิทยาลัยครู" จุลสารการศึกษา 1(6) : 9 , กันยายน
2520

_____ "ระบบวุฒิในวงการฝึกหัดครู" ครูปริทัศน์ 1(1) : 9 - 13, มกราคม 2519

เจริญผล สุวรรณโชติ "การเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตครู" วิทยาสาร 1(6) : 9 กันยายน 2520

เนลีศว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ ลักษณะของครูที่ดี โรงพิมพ์ตำรวจ 2520, 425 หน้า
 ชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา "แนวโน้มการจัดการฝึกหัดครู" ครูปริทัศน์ 1(5) : 8 - 22 พฤษภาคม 2519

ทนอม มากะจันทร์ "ลักษณะปัญหาและความต้องการของประชาชนภาคเหนือ เกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่" มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำภาคเรียนที่ 2 : 1 - 28 ปีการศึกษา 2519

ธีระ สุมิตร การฝึกหัดครู ปัญหาและโอกาส เพื่อองอักษร 2518, 229 หน้า

นรา บุรณชัย พฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจและด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ปริญญาโท กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2518, 61 หน้า อัดสำเนา

บ้านสมเด็จเจ้าพระยา, วิทยาลัยครู ลักษณะครูที่สังคมต้องการ สมมิตร 2518, 123 หน้า

ประณตศึกษา, แผนกวิชา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของการสอนระดับประถมศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงการฝึกหัดครูและอบรมครู สำหรับสถาบันฝึกหัดครูระดับประถมศึกษา โครงการการวิจัยโครงการที่ (c)(d) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมกับกรมการฝึกหัดครู 2519, 24 หน้า
 อัดสำเนา

ประยูร ศรีประสาธน์ "วิเคราะห์รายงานวิจัย : เกี่ยวกับการฝึกหัดครูในประเทศไทย" สภาการศึกษาแห่งชาติ 7(2) : 24 - 34 กันยายน 2515

ประโยชน์ จันทร์โชติ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
 ปรินิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2520, 278 หน้า อัคราเน

ไพจิตร สหสิริจินดา ความต้องการของครู อาจารย์ในงานบริหารการศึกษาวิทยาลัยครู
สกลนคร ปรินิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2519, 57 หน้า
 อัคราเน

มัทนา ปิยะมาดา การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปรินิพนธ์
 กศ.ม วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2509, 284 หน้า พิมพ์

มาณฑิลา ภาณุศิริไธธรรม สมรรถภาพครูประถมศึกษาที่สังคมต้องการในจังหวัดสกลนครและ
นครพนม ปรินิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2520, 79 หน้า
 อัคราเน

ยนต์ ชุมจิตร สภาพปัญหาที่ส่งผลต่อสุขภาพของครู อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตการศึกษา 5 ปรินิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2520,
 82 หน้า อัคราเน

วาณี คีละเอียก ความขัดแย้งของบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง ในวิทยาลัยครู
ภาคตะวันออก ปรินิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2520, 120
 หน้า อัคราเน

วิชัย วงษ์ใหญ่ "การฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน" ศึกษาศาสตร์ 1(1) : 14 - 20
 มิถุนายน - ธันวาคม 2519

สาโรช บัวศรี "การช่วยท้งความมุ่งหมายของชีวิตสำหรับนักเรียน นิสิตนักศึกษาในสถาบัน
 ฝึกหัดครู" สภาการศึกษาแห่งชาติ 1(7) : 37 - 41 สิงหาคม 2515

สุธรรม ประธานทรัพย์ การศึกษานักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
ของครูที่สอนให้กับครูในจังหวัดใกล้เคียง ปรินิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
 วิโรฒ 2520, 54 หน้า อัคราเน

สุภรณ์ ศรีพหล " การผลิตครูชั้นอาชีพ " สภาการศึกษาแห่งชาติ 7(2) : 11 - 18

กันยายน 2515

สุมิตร คุณากร หลักสูตรและการสอน ครั้งที่ 2 ขานพิมพ์ 2520 , 259 หน้า

อรรณพ โดพันธ์ตรี มีสันธน์โอวาท " การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนไทย
ในแง่ทฤษฎีสื่อสาร " นิเทศสาร 2(6) : 95 - 106 ตุลาคม 2520

Beck , William R. " Pupils Perception of Teacher Merit : A
Factor Analysis of Five Postulated Dimension," The Journal
of Education Research . 61 : 127 - 128, November, 1967

Bidden, Bruce J. " Methods and Concepts in Classroom
Research," Review of Educational Research. 37 : 346 - 347,
June, 1967.

Branham, Mack Carison, " Role Expectation of Elementary
Teacher as Percieved by Principals and Teachers in
Low - Income School," Dissertation Abstracts. 35(11) :
6960 - A, May 1975.

Burke, Caseel. The Individualized, Competency - Based System
of Teacher Education at Weber State College. Washington
D.C., American Association of College for Teacher Education,
1972. 35 p.

Edwards, Allen Lovis. Techniques of Attitude Scale Construc-
tion. New York, Applenton Century - Crofts, 1957. 256 p.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology &
Education. 2 rd. ed., New York, Mc Graw - Hill Book Company,
1966. 446 p.

- Florida Department of Education. The Florida Catalog Teacher Competencies. Chipley, Florida, Panhandle Area Educational Cooperative, 1973. 436 p.
- Henjum, Arnold. "A Study of Significance of Student Teacher Personality Characteristics", Journal of Teacher Education, 2 : 143 - 147, Summer, 1969.
- Johnson, Bruce R. and Shearron F. Gilbert. Specifying Assumption : Goals and Objective for Teacher Education. Georgia Educational Models, College of Education, University of Georgia, Athen, 1971. 29 p.
- Joyce, Bruce R. and Other. Performance - Based Teacher Education Design Alternative : The Concept of Unity. Washington, D.C., American Association of Colleges for Teacher Education One Dupont Circle, Suite 610 Washington, D.C. 20036, September, 1974. 45 p.
- Kaplan, L. and O'dea J.D. "Mental Health Hazards in School", Educational Leadership. 10 : 351 - 354, 1953.
- Karch, Robert R. and Estrabrook, E.C. 250 Teaching Techniques. The Bruce Publishing Co., Milwaukee, 1956, 131 p.
- Leeds, C.H. "A Scale for Measuring Teacher - Pupil Attitudes and Teacher - Pupil Rapport", Psychological Monograme. 6 : 614, 1950.

- Metfessel, Newton S. and Shea F. John. "Fifty Often Overlooked Areas of Teacher Frustration", The American School Board Journal. 6 : 16 - 17, June, 1961.
- Milan, Bawske Daddy, "Teacher Load in Selected Nebraska junior High Schools", Dissertation Abstracts. 12 : 5511-A, April, 1962.
- Musgrove, Frank and Tayler, H. Philip. Society and the Teacher's Role. London, Routledge & Regan Paul, 1969. 126 p.
- Nunnally, Jun C. Educational Measurement and Evaluation. 2 Edition, New York, McGraw-Hill Book Company, 1972. 598 p.
- Priestley, K.E. and Wright R. Beryl. Mental Health and Education. Hong Kong, The University of Hong Kong, 1956, 486 p.
- Quitugua, Franklin Joseph. "An Investigation of Factors which Affect Teacher Satisfaction and Tenure", Dissertation Abstracts. 36 : 1224 - A, September, 1975.
- Schwarz, Terry E. "A Study of Beginning Teacher Problems Encountered and Service Sought", Dissertation Abstracts. 36 : 535 - A, July 1975.
- Vogt, John Edwin. "A Study of the Teaching Competencies of Selected Group of Teaching Education Graduates from the Associated Colleges of Central Kansas", Dissertation Abstracts. 30 : 2781 - A, December, 1970.

ภาคผนวก

ภาควิชาอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

20 มิถุนายน 2521

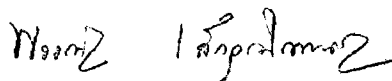
เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์ ที่นับถือ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวพรณี เล็กภูษิกานต์ นิสิตปริญญาโทสาขาอุดมศึกษา
ภาควิชาอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง " การฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา ของอาจารย์วิทยาลัยครูภาคเหนือ "
วิทยานิพนธ์เรื่องนี้จะเป็แนวทางในการปรับปรุงการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษาอย่างมี
ประสิทธิภาพและเป็นแนวทางในการพัฒนาอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคเหนือ จึงใคร่ขอความ
ร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่สุด ข้อมูลที่ท่านตอบตรงตาม
ความเป็นจริงเท่านั้น จึงจะทำให้วิทยานิพนธ์เรื่องนี้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการและ
เกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษาสืบต่อไป พร้อมกับขอเรียนว่าข้อมูลนี้จะไม่เผลดกระทบกระเทือน
ต่อผู้บริหารและตัวท่านเองแต่อย่างใด เพราะผู้วิจัยมุ่งศึกษาเป็นส่วนรวมเท่านั้น

หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านช่วยสนับสนุนงานวิจัยนี้ เพื่อประโยชน์ใน
การฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษา ของอาจารย์วิทยาลัยครูภาคเหนือต่อไป จึงขอขอบคุณ
อย่างยิ่งในความร่วมมือของท่าน

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวพรณี เล็กภูษิกานต์)

แบบสอบถาม

การฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา ของอาจารย์วิทยาลัยครูภาคเหนือ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามทั้งหมดแบ่งเป็น 4 ตอน คือ :-

- ตอนที่ 1 : ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ
- ตอนที่ 2 : สภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครู
ของอาจารย์วิทยาลัยครูให้แก่นักศึกษา
- ตอนที่ 3 : ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษา
- ตอนที่ 4 : การจัดลำดับความสำคัญ

แบบสอบถามแต่ละตอนจะมีคำชี้แจงในการตอบ ขอให้ท่านอ่านคำชี้แจงให้เข้าใจ

และตอบคำถามทุกตอนของแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 : ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ท่านเป็นอาจารย์สอนอยู่ ณ สถานศึกษา

☐ วิทยาลัยครูเชียงใหม่	☐ วิทยาลัยครูพิบูลสงครามพิษณุโลก
☐ วิทยาลัยครูเชียงราย	☐ วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์
☐ วิทยาลัยครูลำปาง	☐ วิทยาลัยครูกำแพงเพชร
☐ วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์	☐ วิทยาลัยครูนครสวรรค์

2. วุฒิ

- ☐ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ☐ระดับปริญญาตรี
- ☐ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

3. อายุราชการ

- ☐ต่ำกว่า 5 ปี
- ☐5 - 10 ปี
- ☐มากกว่า 10 ปี

4. คณะวิชา

- ☐วิทยาศาสตร์
- ☐เกษตรศาสตร์
- ☐มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ตอนที่ 2 : สภาพการฝึกสมรรถภาพและความคาดหวังการฝึกสมรรถ
ภาพครูให้แก่นักศึกษา ของอาจารย์วิทยาลัยครู

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามแต่ละหัวข้อ มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างสมรรถภาพครูให้แก่
นักศึกษาวิทยาลัยครูของท่าน 2 ด้านคือ สภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวังการ
ฝึกสมรรถภาพครู
2. สมรรถภาพครู หมายถึง ความรู้ ทักษะ เจตคติ ที่ผู้เป็นครูพึงมีในการ
ที่จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์และร่างกาย
3. โปรดเขียน ○ (วงกลม) ล้อมรอบหมายเลขที่ตรงกับความเห็นของท่าน
เกี่ยวกับ
 - ก. สภาพการฝึกสมรรถภาพครูที่ดำเนินการอยู่ในวิทยาลัยครูของท่าน
หลังคำว่า " สภาพ "
 - ข. ความคาดหวังที่ท่านอยากจะทำให้เกิดสมรรถภาพในด้านนั้น
หลังคำว่า " คาดหวัง "

ตัวอย่าง

สมรรถภาพครู		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
(๐) สามารถเขียนกระดานคำด้วยลายมือ อ่านง่าย สวยงามและเป็นระเบียบ	สภาพ	1	②	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	④	5

จากตัวอย่างนี้ ผู้ตอบเห็นว่าสภาพการฝึกสมรรถภาพครูด้าน " สามารถเขียน
กระดานคำด้วยลายมือที่อ่านง่าย สวยงามและเป็นระเบียบ " ในวิทยาลัยครูปัจจุบันมีน้อย

แต่ก็ตอบมีความคาดหวังว่าสมรรถภาพครูค่านี้นี้ควรจะ ได้รับการฝึกมาก

สมรรถภาพครู		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
(๐๐) สามารถผลิตอุปกรณ์การสอนโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5

จากตัวอย่างนี้ ผู้ตอบเห็นว่าสภาพการฝึกสมรรถภาพครูค่านี้นี้ " สามารถผลิตอุปกรณ์การสอนโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น " ในวิทยาลัยครูปัจจุบันนี้ ปานกลาง แต่ผู้ตอบคาดหวังว่าสมรรถภาพครูค่านี้นี้ควรจะ ได้รับการฝึกมากที่สุด

ขอคำถาม

สมรรถภาพครู		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
1. สามารถเตรียมการสอนโดยทำโครงการสอน บันทึกการสอนได้อย่างชัดเจนและปฏิบัติได้จริง	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
2. สามารถเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรได้	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
3. สามารถกักแปลงและเชื่อมโยงสัมพันธ์เนื้อหาวิชาให้เหมาะกับวัยของนักเรียนและความต้องการของท้องถิ่น	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5

สมรรถภาพครู		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
4. สามารถสัมพันธ์เชื่อมโยงความคิดรวบยอดที่สำคัญจากวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่สอนได้	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
5. สามารถนำความรู้จากสาขาวิชาต่าง ๆ มาหลอมรวมเข้าด้วยกัน เพื่อเป็นการส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับสังคม	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
6. สามารถเสนอบทเรียนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นที่น่าสนใจของนักเรียน	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
7. สามารถใช้ภาษาที่ถูกต้อง พูดจาฉะฉาน เข้าใจง่าย	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
8. สามารถอธิบายเรื่องราวได้ตามขั้นตอน	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
9. มีทักษะในการตั้งคำถาม เพื่อให้ นักเรียนได้ใช้ความคิดระดับสูง	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5

สมรรถภาพครู		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
10. มีทักษะในการตั้งปัญหา	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
11. มีทักษะในการสร้างความสนใจของนักเรียน	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
12. มีทักษะในการเสริมแรง เพื่อเป็นเครื่องกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
13. สามารถผลิตอุปกรณ์การสอนโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
14. สามารถใช้อุปกรณ์การสอนที่มีความเหมาะสมกับลักษณะสภาพการเรียนการสอน	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
15. สามารถใช้สื่อที่สนวัสดุอุปกรณ์ชนิดต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
16. สามารถเขียนกระดานคำควยลายมือที่อ่านง่าย สวยงามและเป็นระเบียบ	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5

สมรรถภาพครู		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
17. สามารถใช้กระดานดำอย่างถูกต้อง	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
18. สามารถใช้เทคนิคประเมินผล หลาย ๆ อย่างในการประเมินค่า พฤติกรรมของนักเรียน	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
19. สามารถเลือกและพัฒนาเครื่องมือ การประเมินผล	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
20. สามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ ที่จะให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลตนเอง	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
21. สามารถเป็นผู้นำกลุ่มในการทำงาน ได้	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
22. สามารถวางโปรแกรมแก้ไขข้อ บกพร่องของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
23. สามารถใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ให้เป็น ประโยชน์ในการเรียนการสอน	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5

สมรรถภาพครู		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
24. สามารถใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ในการตัดสินใจแก้ปัญหาได้	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
25. สามารถสร้างแบบทดลองวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
26. สามารถใช้และจัดห้องสมุดบริการได้	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
27. สามารถอธิบายสถานการณ์ทาง การเมือง โดยมีหลักฐานและเหตุผล เพียงพอ	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
28. มีทักษะในด้านการค้นคว้าหาความรู้ อยู่เสมอ	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
29. มีความรู้ในวิชาสามัญเพียงพอที่จะ สอนนักเรียน	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
30. สามารถอ่านข้อความภาษาอังกฤษ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันให้เข้าใจได้	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5

สมรรถภาพครู		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
31. มีทักษะในการติดตามความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าทางวิชาการ	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
32. สามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ด้วยความเต็มใจ	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
33. สามารถช่วยเหลือนักเรียนในการวางแผนการเรียน	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
34. สามารถพิจารณาตัดสินลงโทษนักเรียน อย่างยุติธรรม	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
35. เข้าใจวิธีการปกครองแบบ ประชาธิปไตย	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
36. สามารถปกครองชั้นเรียนโดยยึด หยุ่นตามสภาพการเรียนการสอนได้ดี	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
37. สามารถควบคุมดูแล ส่งเสริม นักเรียนในการทำกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ การเรียนการสอนได้	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5

สมรรถภาพครู		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
38. ให้ความสนใจขอบข่ายการกลุ่ม เช่น การตัดสินใจของกลุ่ม	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
39. สามารถตัดสินใจได้เหมาะสมกับสภาพ ของห้องเรียนในสถานการณ์หนึ่ง ๆ	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
40. สามารถวางแผนการจัดกิจกรรมประจำ วัน ที่มีคุณค่าสำหรับเด็กได้	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
41. สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับ ประชาชนและผู้บริหารในท้องถิ่น	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
42. สามารถแนะนำ ช่วยเหลือ ให้ ความรู้และแก้ไขปัญหาของชุมชนได้	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
43. สามารถรับฟังคำวิจารณ์เกี่ยวกับ ขอบข่ายของตนด้วยความยินดี	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
44. สามารถให้การต้อนรับและเป็นกันเอง กับผู้มาติดต่อด้วย	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5

สมรรถภาพครู		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
45. สามารถให้ความร่วมมือและช่วยเหลือ งานของหมู่บ้าน	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
46. มีความสนใจความเป็นอยู่ของนักเรียน และครอบครัวของนักเรียน	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
47. สามารถวิเคราะห์ปัญหาของบุคคลซึ่ง ทำงานในหมู่คณะได้	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
48. สามารถวางตนให้เหมาะสมกับ กาลเทศะและเป็นผู้มีคุณธรรม	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
49. ฝึกให้เคารพนับถือความแตกต่างของ บุคคล	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
50. ฝึกให้กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
51. สามารถให้เหตุผลเพื่อโน้มน้าวกลุ่มใน การตัดสินใจได้	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5

สมรรถภาพครู		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
52. สามารถวินิจฉัยสั่งงานได้ควบคุมตนเอง	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
53. ฝึกให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
54. ฝึกให้มีความรับผิดชอบสูง	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
55. สามารถกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ ในการดำเนินงานได้	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
56. สามารถทำได้ในสิ่งที่พูดและลงมือปฏิบัติ ให้เป็นตัวอย่างได้	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5
57. ฝึกให้ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	สภาพ	1	2	3	4	5
	คาดหวัง	1	2	3	4	5

ความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาที่ผ่านการนอกเหนือจากข้อมูลเบื้องต้น

1.
2.
3.
4.

ตอนที่ 3 : ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ○ (วงกลม) ล้อมรอบตัวเลขให้ตรงกับสภาพการณ์
ของปัญหาที่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษาในวิทยาลัยครูของท่าน

สภาพการณ์ที่ก่อให้เกิดอุปสรรค	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
1. จุดมุ่งหมายของการผลิตครูยากแก่การที่จะนำไปปฏิบัติ	1	2	3	4	5
2. หลักสูตรของการฝึกหัดครู ยืดเวลาของหลักสูตร เป็นเกณฑ์มากกว่ายึดความสามารถของนักศึกษาแต่ละบุคคลเป็นหลัก.....	1	2	3	4	5
3. หลักสูตรของการฝึกหัดครูจัดให้เรียนตามรายวิชาที่กำหนดมิได้คำนึงถึงความสามารถเป็นรายบุคคล	1	2	3	4	5
4. ท่านมีปัญหากับการใช้เทคนิควิทยาในการสอนใหม่ ๆ ประกอบการสอน เช่น การสอนแบบมีโปรแกรมการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน.....	1	2	3	4	5
5. การฝึกสมรรถภาพครูในวิทยาลัยครูของท่าน มิได้รับความร่วมมือจากบุคคลอื่น เช่น เพื่อนร่วมงานนักศึกษา.....	1	2	3	4	5
6. โรงเรียนหรือสถานฝึกงานสำหรับนักศึกษาออกฝึกภาคปฏิบัติมีน้อยหรือหายาก.....	1	2	3	4	5

สภาพการณ์ที่ก่อให้เกิดอุปสรรค	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
7. ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือการวัดผล เช่น การวัดผลความรู้ การวัดผลการปฏิบัติงาน การวัดผลการสอน.....	1	2	3	4	5
8. ห้องเรียนยากแก่การดัดแปลงให้เหมาะสมกับการจัด กิจกรรมการเรียนในรูปแบบต่างๆ เช่น การเรียนเป็น รายบุคคล การจัดการอภิปราย การเรียนแบบ สร้างสถานการณ์จำลอง.....	1	2	3	4	5
9. ท่านประสบปัญหาขาดอุปกรณ์การศึกษาที่สามารถ ใช้ได้ สถานการณ์เฉพาะอย่าง.....	1	2	3	4	5
10. ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญสนับสนุนในการสร้างสรรค์ กิจกรรมเกี่ยวกับการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษา.....	1	2	3	4	5

สภาพการณ์ที่เป็นปัญหาต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษานอกเหนือจากข้อมูลเบื้องต้น

1.
2.
3.
4.

ตอนที่ 4 : การจัดลำดับความสำคัญ

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาข้อความข้างล่างนี้และเรียงลำดับตามที่ท่านเห็นว่าการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ศึกษานูซึ่งจะออกไปเป็นครู ควรมีลักษณะตามข้อความนั้นจากมากไปหาน้อย กล่าวคือข้อความใดที่ท่านเห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่ควรมีคุณลักษณะแบบใดมากที่สุด ให้ใส่หมายเลข 1 ส่วนข้อความใดที่นักศึกษาส่วนใหญ่มีคุณลักษณะแบบใดน้อยรองลงมา ให้ใส่หมายเลข 2, 3, 4, และ 5 ตามลำดับ โดยเขียนตัวเลขลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ไปถึงสมรรถภาพครูต่อไปนี้

- ☐ สมรรถภาพครูด้านการเป็นผู้นำ
- ☐ สมรรถภาพครูด้านวิชาการ
- ☐ สมรรถภาพครูด้านการสอน
- ☐ สมรรถภาพครูด้านมนุษยสัมพันธ์
- ☐ สมรรถภาพครูด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียน

คุณภาพของแบบสอบถามตอนที่ 2

1. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	2.716652	20	5.5846081
2	4.7060463	21	3.8200935
3	4.6775087	22	6.3388687
4	7.0809073	23	6.1667045
5	5.8929429	24	5.1881546
6	5.6773606	25	7.9600763
7	5.9259529	26	4.1452944
8	4.3399109	27	5.0769775
9	5.6277549	28	4.3383604
10	4.9184204	29	5.8787831
11	6.9906319	30	3.5156675
12	5.0000000	31	5.4100185
13	4.2131463	32	7.1651265
14	5.1827595	33	4.9816974
15	6.0505809	34	4.8038469
16	2.4248722	35	8.0133743
17	5.3803085	36	5.563039
18	6.4715045	37	4.5707922
19	6.5544937	38	6.2179416

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
39	4.6028732	49	6.5094067
40	4.64758	50	5.7707867
41	5.3929232	51	5.3033024
42	5.4610972	52	5.936045
43	7.0752649	53	4.6140459
44	2.9692619	54	4.7138768
45	3.8689906	55	6.957396
46	4.6765393	56	5.9429744
47	4.6775087	57	5.6222569
48	3.7406528		

.05 2.000

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 : ผลของการฝึกสมรรถภาพทางกายและ
 ความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครู ของอาจารย์วิทยาลัยครูให้นักศึกษา เท่ากับ
 0.9682813

การฝึกสมรรถภาพหัวใจแก่นักศึกษา ของอาจารย์วิทยาดัชฎภาคเหนือ

บทคัดย่อ

ของ

พรรณี เล็กวุฒิกานต์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
พฤศจิกายน 2522

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการฝึกสมรรถภาพครู ความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูและปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษาของ อาจารย์วิทยาลัยครูภาคเหนือ กลุ่มตัวอย่างได้แก่อาจารย์ที่สอนในวิทยาลัยครู 8 แห่ง คือ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ วิทยาลัยครูเชียงราย วิทยาลัยครูลำปาง วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ วิทยาลัยครูพิษณุโลก วิทยาลัยครูแพร่ วิทยาลัยครูกำแพงเพชร และ วิทยาลัยครูนครสวรรค์ จำนวน 365 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ ลักษณะของแบบสอบถาม มี 2 ลักษณะ คือ แบบประมาณค่าและแบบปลายเปิด แบบสอบถามที่ได้รับคืนมา 352 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.44 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ t - test และ F - test ปรากฏผลดังนี้

1. อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีและวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูโดยแยกเป็น 5 ด้าน ปรากฏว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูด้านการเป็นผู้นำแตกต่างกัน ส่วนอีก 4 ด้านไม่แตกต่างกัน

2. อาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการฝึกสมรรถภาพครูและความคาดหวังการฝึกสมรรถภาพครู ให้แก่นักศึกษาไม่ว่าจะพิจารณารวมหรือแยกแต่ละสมรรถภาพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การวิเคราะห์ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษา ปรากฏว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน ส่วนอาจารย์ที่มีอายุราชการต่างกันมีความคิดเห็นต่างกัน อาจารย์ที่มีอายุราชการน้อยจะมีปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่ นักศึกษามากกว่าอาจารย์ที่มีอายุราชการมาก

4. การศึกษาการจัดอันดับความสำคัญการฝึกสมรรถภาพครูของอาจารย์ให้แก่ นักศึกษา ปรากฏว่า อาจารย์วิทยาลัยครูให้อันดับความสำคัญของการฝึกสมรรถภาพครู เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ สมรรถภาพครูด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการเป็นผู้นำและด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียน

TEACHER COMPETENCY TRAINING OF STUDENTS
OF NORTHERN TEACHERS COLLEGES INSTRUCTORS

AN ABSTRACT
BY
PHANNEE LEKVUTTIKAN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
November 1979

This study was aimed at investigating the existing practices expected outcomes and problems of teacher competence training viewed by the instructors of northern teachers colleges. The sample included 365 instructors in 8 teachers colleges; Chiang Mai, Chiang Rai, Lampang, Uttaradit, Pibunsongkram, Pissuloke, Phetchabun, Kamphaeng Phet and Nakhon Sawan. The tool used in collecting the data was a questionnaire which has two types; rating scale and open end. Three hundred and fifty-two questionnaires (96.40 percent) returned. The data was analysed by the use of t-test and F-test. The major finding are :

1. The instructors with a bachelor degree and beyond that had no different opinions in the existing practices and the expected outcomes of teacher competence training.

2. The instructors who had different years of experiences had no different opinions in the existing practices and the expected outcomes of teacher competence training.

3. The instructors with different qualifications had no different opinions in problems of training for teacher competence, except for those who had different years of experiences.

4. All of the instructors graded the priority of the existing practices of teacher competence training as follows : teaching competency, knowledge, human relationship, leadership, counselling and class controlling.